Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 160
25 ŞUBAT 1980
PAZARTESİ
10 LİRA

Faşizme geçit vermeme yolunda kaybedilecek bir dakika bile yok!

● Demirel iktidarının yüzüncü gününe doğru anti-demokratik özlemler daha da kabarmış durumda. Parlamentoya ne kadar ömür biçildiği tartışılıyor. Anayasa değişikliği istekleri, «adam sallandırma» izlemleriyle birlikte dile getiriliyor.

● Faşizmden çıkarı olmayan tüm toplumsal güçlerin zaten geç kalınmış bir uğraşta artık kaybedilecek dakika bile olmadığını iyice bilince çıkarmaları gerek

Yüz gün doldu mu, dolmadı tartışmaları yapıladursun burjuvazinin ülkemizi içine soktuğu bunalım derinleşiyor. Demirel'in getirdiği ekonomik önlemlerin taşıdığı iddiaların çöküvermesi iki hafta bile gerektirmedi.

Çift fiyat sistemi kalkmadı. Demir, çimento ve demir resmi fiyatlarından % 70 civarında daha pahalı olarak karaborsada satılıyor. İthalat tıkanıklığını açacak dış krediler sürüncemede kaldı. Fabrikalar % 30 ile % 50 kapasite ile çalışıyor. Birçok ticari kuruluş çalışanların ücretlerini düzenli ödeyemez halde. Yağ, ilaç, odun, kömür, mazot gibi temel ihtiyaçların hiçbiri bulunamıyor.

Devamı s. 5, sü. 5'de

Burjuvazinin Sıkıyönetim Tutkusu

YAZISI 2. SAYFAMIZDA

Federal Alman Maliye Bakanı Mathofer sadece nasihat verdi!

● Burjuva basını Mathofer'in gelişine büyük önem verdi. Gazeteciler siyaset adamlarının toplantılarda sorduğu soruları Alman Maliye Bakanına yönelttiler. «Ne zaman para vereceksiniz?» sorularına tatminkâr bir cevap alamadılar.

Burjuvazi ve dolayısıyla basını umudu Federal Almanya'ya bağlamış bulunuyor. Şu şekilde

Devamı s. 5, sü. 6'da

BÜTÇE

H. Elçan

Gerçek Durum

Son «Çare»!

Türkiye, ekonomisiyle ,ticari ilişkileriyle mevcut çerçevede yaşamını sürdürebilmesi açısından, meflûç olmuştur. Düzen içinde şu ya da bu operasyonla hayata geri dönmesi, dirilip ayağa kalkması mümkün değildir. Ekonomiyi geliştirmek, yatırımları gerçekleştirmek ve üretici güçlerin gelişmesini sağlamak bir kenara bırakılsa bile, bu meflûç halin sürdürülmesine yetecek kadar kaynak bulunması veya yaratılması İmkânsızdır.

Batı'nın yatırımcıları veya sermaye tüccarları açısından bataklık haline gelmiş olan Türkiye'de tekelciler, günübirlik yardımlar sağlamanın peşinde koşuyorlar. Ama, değil verilmesi kesinleşen yardım miktarları, sözü verilenler bile burjuvazinin dişinin kovuğunu dolduracak düzeyde değil. Yılda on milyar doları aşkın döviz ihtiyacı olan ekonomiyi yaşatmaya çalışanlar, rüyalarını bile en çok birbuçuk milyar üzerinden görebilmektedirler.

O halde burjuvazi de açmazının farkındadır. Zaman kazanmaya çalışmaktadır. Kendi başının çaresine yine kendisinin bakması gerektiğine inandırılacağı noktaya kadar sürüklenecektir. Bu, faşizmden başka hiç bir çaresinin kalmadığını göreceği ve buna dostlarını da inandırabileceği noktadır.

Şu sıra parlamento kulislerinde, grup odalarında, bu noktaya ne zaman gelineceği tartışılmaktadır. En kör göze bile görünmüştür ki, yaşama şansını yitiren tekelci burjuvazi, can havliyle halka saldırmaya, kendisi batarken, geride yaygın ve ağır bir harabe bırakmaya hazırlanmaktadır. Bunu göze aldığına dair göstergeler pek çoktur. Demirel'in «anarşi şu veya bu şekilde önlenecektir» sözünde dile gelen «şu şekil» denemesi bitmiş, sıra «bu şekil» denemesine gelmiştir.

Bilimsel sosyalistlerin çok çok önceleri dikkat çektikleri bu noktaya şimdi Ecevit işaret etmektedir. Gerçi görüşlerini netleştirmiş değildir ama her fırsatta bozbulanık bir kuşkuyu dile getiriyor olması bile, yaklaşan tehlikeyi yığınların gözünde somutlaştırmaya yaramaktadır. CHP'li parlamenterler, «parlamentonun kaç gün ömrü kaldığını» bugünden sormaya başlamış bulunuyorlar.

Sıkıyönetimin yaygınlaştırılması, daha «etkili» kılınması türünden çözümler bu perspektifte burjuvaziye yetmiyor. Baskının «daha»sını istiyor. Sıkıyönetim yetkilerinin artırılması, olağanüstü mahkemelerin kurulması, verilen cezaların artırılması idam mekanizmasının önüne dikilen Meclis engeline bir çözüm bulunması gibi, gericileşme sürecini bir nitelik sıçramasının eşiğine ulaştıracak resmi ve sivil taleplerin çoğalmaya başlaması bundandır.

Burada altı çizilmesi gereken bir başka olum-

Devamı s. 5, sü. 7'de

«Politika»nın yasaklanması basın özgürlüğüne gölge düşürmüştür

● TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer, yaptığı açıklamada, bu yasaklamanın basın özgürlüğüne gölge düşürdüğünü, tüm dünyada bu olay nedeniyle Türkiye'deki gelişmelere endişeyle bakılacağını söyledi ve sıkıyönetimin şimdiye kadar yaptığı tüm basın yasaklarının kaldırılmasını istedi.

POLİTİKA Gazetesinin İstanbul Sıkıyönetim Kumandanlığınca kapatılması üzerine Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer bir bildiri yayınladı. Gezer'in açıklamasında şöyle deniliyor:

«Politika gazetesinin yayınının yasaklanması demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması açısından endişe vericidir. Sıkıyönetimler daha önce de çeşitli yayınları gerekçe göstermeksizin yasaklamıştı. Bunlar içinde geniş emekçi yığınların haklarını savunan sol eğilimli yayınların çoğunlukta oldukları bilinen bir gerçektir. Şimdi bunlara yine sol eğilimli bir günlük gazetenin kapatılması basın özgürlüğünü zedeleyen bir olaydır. Bu karar fikir suçu kabul etmeyen demokrasi anlayışıyla çelişmektedir.

Sıkıyönetim komutanlığının yasaklama gerekçesi demokratik hukuk kurallarıyla bağdaşmamaktadır. Bir yayın hakkında çok

Devamı s. 5, sü. 4'de

gedik

KİMLER İÇİN SAĞLIKLI?

Bakanlar Kurulu, 100 günlük programın sağlıklı yürüdüğü görüşündeymiş.

Bu bir inkâr değil aslında.

Düpedüz itiraf!...

taşı

Gençlik Gerçeği özel sayısı toplatıldı

● Daha önce de Gençlik Gerçeği'nin 10. ve 11. sayıları toplatılmıştı.

Gençlik Gerçeği gazetesi üzerindeki baskılar son günlerde yüksek boyutlara ulaşmıştır. Gazetede yayınlanan hemen her yazı ve haberle ilgili olarak Gençlik Gerçeği Sorumlu Müdürü Ateş Kar hakkında çeşitli gerekçelerle dava açılmaktadır.

10. ve 11. sayıları hakkında toplattırma kararı çıkartılan Gençlik Gerçeği'nin son olarak yayınladığı «İşçi Gençlik Özel Sayısı» hakkında da toplattırma kararı çıkartılmıştır. İstanbul 4. Sulh Ceza mahkemesi, basın savcılığının talebi üzerine, Gençlik Gerçeği Özel sayısında «yayınlanmış bulunan yazıların mahi-

Devamı s. 5, sü. 5'de

Köy-Koop'u tekellere teslim etmeyeceğiz

Demirel iktidarı bütün hızıyla halka saldırıyor. İşte bu saldırı hedeflerinden bazıları: FİSKOBİRLİK... TARİŞ... ANTBİRLİK... ÇAY-KUR... TEKEL... Bütün gücüyle saldırıyor. Kendine ait olanlardan ilerici memurları, köylüye ait olanlardan üretici köylüleri kovmak istiyor.

Şimdi bu hedeflere bir yenisi eklendi. Milyonlarca üretici köylünün örgütü KÖY-KOOP!.. CHP zamanında başlatılan ve yarım kalan operasyonu tekelciler bugün tamamlamaya, KÖY-KOOP'a el koymaya çalışıyorlar.

Eski genel başkan Nadi İl-

Devamı s. 5, sü. 2'de

Yeni bir muhtıra çeşidi daha

Pulak Muhtırası!

● Anti-demokratik özlemlerin azdığı dönemlerde ortaya çıkan «hınk deyicilerden» olma rolüne soyunan gazeteci Can Pulak «demokrasi peronundaki saat 12'ye çeyrek değil, beş dakika kaldığını göstermektedir» diyor. Bu sözler bir gazetecilik görevinden çok, kimi çevrelerin özlemini de yansıtıyor

Gazeteci Can Pulak kış tatbikatını izlemek, ya da daha doğru bir deyişle ordu komutanlarıyla görüşme fırsatı bulmak için Erzurum'a gitmiş. Ve gerçekten de aradığı fırsatı bulmuş. Okuyucularımız Pulak'ın yazılarının yeraldığı gazeteyi okumuyor olabilirler. Bu bakımdan Pulak'ın aktardığı görüşmeyi özetlemekte yarar var. Pulak yazısına şöyle başlıyor:

«Kış tatbikatını izlemek için gittiğim Erzurum'da Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Kenan Evren ile samimi bir sohbet imkanı buldum. Tanımanız için önce şunu söylemeliyim. Orgeneral Evren açık sözlü, dost yürekli lafını kimseden esirgemeyen ve **demokrasiye gerçekten gönül vermiş** bir komutan.»

Can Pulak Anayasa ve yasalarla ülkeyi yönetmekle yükümlü olanların bu işi pek yapama-

Devamı s. 5, sü. 1'de

S. Demirel ve Devletin Gücü

AP azınlık iktidarının başı S. Demirel'in ağzından «Devletin gücü», «Devletin gücünü göstermek», «Devlet ezer», «Devlet siler süpürür» vb. lâfları hiç düşmüyor.

Düşmüyor ama iktidarın başı bu sözleri her defasında kime karşı söylüyor?

Önemli olan bu.

Ne zaman işçiler haklı talepleri için bir direnişe geçseler ,ne zaman çalışanlar ekonomik-demokratik haklar mücadelesini yükseltseler, Demirel ve onun gibileri devletin gücünü herkese hatırlatmayı görev biliyorlar. Bununla da yetinmiyorlar. Devletin gücünü göstermek için emirler veriyorlar, belli mekanizmaları harekete geçiriyorlar.

Devamı s. 5, sü 3'de

TRT, AP-MHP Ortaklığının çiftliği mi?

AP azınlık iktidarının iş başına gelir gelmez TRT'nin başına getirdiği Doğan Kasaroğlu elhak marifetini gösterdi, radyo ve televizyonun ne denli iktidar borazanı olabileceğini dostuna da düşmanına da ispat etti. Özel-

Devamı s. 5, sü. 2'de

Tercüman Gazetesi'nin Devalüasyonu!

DÖVİZ FİATLARI

ABD Doları	72.10
Mark	41.70
Sterlin	164.29
Fransız Frangı	17.80
Hollanda Florini	37.76
İsviçre Frangı	44.95
Danimarka Kronu	13.35

Tercüman'dan

İSTANBUL SERBEST PİYASASI

Yeni kur ayarlamasından sonra serbest döviz normal kurun altında işlem görmektedir.

Yabancı dövizlerin İstanbul serbest piyasasındaki kıymetleri

AMERİKAN DOLARI	72.1[illegible]
İNGİLİZ STERLİNİ	164.30
BATI ALMAN MARKI	41.70
FRANSIZ FRANKI	17.30
İSVİÇRE FRANKI	44.95
BELÇİKA FRANKI	2.56
HOL. FLORİNİ	37.75

Günaydın'dan

● Demirel'in yaptığı devalüasyonu yeterli bulmayan Tercüman gazetesi, liranın değerinde yeniden bir «ayarlama» yapmış!

Tercüman gazetesinin iktisat sayfasında günlerdir Türk lirasının yabancı paralara göre değerini belirten bir liste yayınlanıyor. Küpürünü yayınladığımız listeden anlaşıldığına göre Tercüman gazetesi liranın değerini yeniden ayarlamışa benziyor. Herhalde Demirel'in yaptığı devalüasyonu yeterli bulmamış olacaklar! Görüldüğü gibi Günaydın gazetesinde serbest piyasa —yani karaborsa— fiyatları olarak gösterilen döviz kurları, Tercüman'da resmi döviz fiyatları olarak gösterilmekte ve üstelik İstanbul serbest piyasasında «Yeni kur ayarlamasından sonra serbest döviz normal kurun altında işlem görmektedir» denilmektedir. Belki de Tercüman haklıdır! Kendi yaptığı devalüasyondan sonra serbest piyasa fiyatları Tercüman kurlarının altında seyrediyordur. Olur a!

Yeni tasarı vergi adaletsizliğini arttırıyor

● Beyanname ile kazanç bildirenlere yılda 55 bin liralık muafiyet uygulanması ile 825 bin mükellef vergi ödemekten kurtuluyor. Tasarı kanunlaşırsa 1 milyon 300 bin maaş ve ücretlinin yanısıra sadece 142 bin sanayici ve tüccar vergi ödeyecek.

İktidarın hazırlamakta olduğu vergi yasasında değişiklikleri ön gören taslağın ana hatları belli oldu ve tartışılmaya başlandı.

Devamı s. 5, sü. 5'de

GREV GÖZCÜSÜ DİSK

Tekstil işçileri grevde!

● Beş ay önce başlayan toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine TEKSTİL Sendikası'nın ülke düzeyinde 77 işyerinde 30 bin dolayında işçiyi kapsayan grev kararı kademeli olarak uygulanmaya başlandı.

● Grevin başladığı gün TEKSTİL Genel Başkanı Rıdvan Budak hakkında Tariş olayları gerekçe gösterilerek tutuklama kararı verildi.

DİSK'e bağlı TEKSTİL Sendikası'nın Tekstil İşverenleri Sendikası ile beş ay önce başlayan toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine aldığı grev kararı uygulanmaya başladı. İstanbul, Adana, İzmir, Bursa, Edirne ve Çerkezköy'de kurulu 77 işyerinde 30 bin dolayında işçiyi kapsayan grev kararı ilk olarak İstanbul'da beş işyerinde uygulanmaya başlandı.

TEKSTİL Sendikası toplu sözleşme dönemine insanca yaşama gereklerini karşılayacak bir ücret artışı, keyfi işten çıkar-

Devamı s. 5, sü 3'de

Yasal grevler engellenmeye çalışılıyor

● TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer: «Zamlarla işçi sınıfını açlığa ve yoksulluğa iten iktidar, en demokratik hakları bile tanımıyarak, çok daha baskıcı bir çizgiyi hedef aldığını her fırsatta kanıtlama peşine düşmüştür.»

TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer, Tekstil Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak'ın tutuklanması nedeniyle

Devamı s. 5, sü. 1'de

TSİP Ankara Merkez ilçe binası basıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ankara merkez ilçe binası izinsiz ve gerekçesiz olarak 17.2.1980 günü aranmıştır. Aramayı gerçekleştiren Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı —Bu parti ka-

Devamı s. 5, sü. 4'de

Ortaköy emekçilerinin mücadelesi sürüyor

● «Topraklarımı vermeyeceğiz» mitinginde Eköb adına bir konuşma yapan Recep Özata, başarıya ulaşma yolunun örgütlü birlik olduğunu vurguladı.

Değirmendere köyü Ortaköy mahallesi köylüleri 18 Şubat Pazartesi günü «Topraklarımızı vermeyeceğiz» mitingi yaptı. Tırnaklarıyla kazdıkları topraklarını vermeyeceklerini dile getirmek isteyen kadın, erkek, genç, yaşlı bütün köy halkı, miting alanındaydı. Onları bir araya getiren şey, ortak sorunları

Devamı s. 5, sü. 6'da

B-EMEKÇİ KÖYLÜ BİRLİĞİ

Burjuvazinin Sıkıyönetim Tutkusu

Ali DOĞAN

Burjuvazinin müzmin sıkıyönetim tutkusu habire depreşiyor. İki yıl önce ilân edilen sıkıyönetimler yetmedi, sıkıyönetimli il sayısı arttırıldı. Şimdi yine arttırılıyor, İzmir ve Hatay'a da sıkıyönetim sıçratılıyor!

Burjuvazi Türkiye'yi sivil yönetimle yönetemediğini, yani temel insan haklarını, demokratik özgürlükleri gözeten medeni ve çağdaş bir yönetimi beceremediğini, böyle gitgide tırmanan sıkıyönetimle kendisi itiraf ediyor. Huzuru ve sükûnu, kitleleri hayatlarından görece de olsa memnun ederek, burjuva demokrasisinin sınıfsal sömürü ve tahakküm ölçüleriyle yetinerek değil, tepelerine asılı sopayı «işleme koyarak» sağlamaktan başka çaresi olmadığını belgeliyor.

Sıkıyönetim ilân edilen her yeni ilde biraz daha demokrasinin askıya alınması, burjuvazinin çıkarlarının ve yönetim anlayışının demokrasiyle, yani emekçi kitlelerin çıkarıyla bağdaşmazlığının her seferinde yeniden ilânıdır. Burjuvazi ekonomik ve siyasî olarak köşeye sıkıştıkça kendi en olağan yönetim biçimi olan burjuva demokrasisi dahi üzerine dar gelmektedir. Onun için, şimdi kendine yakışan daha başka «olağanüstü» kıyafetler aramakla aklını bozmuştur! Yaşadığımız dönemde, bu konudaki tarihî derslerin doğruluğu hayatın içinde yeniden teyid oluyor, ispatlanıyor..

Hükümetin başı tam da bu zamanda, «Ya bu ekonomik tedbirleri alacaktık, ya da ülke ekonomisi batacaktı,» demiyor mu? «Ekonomik tedbirler»in, ülke ekonomisini düze çıkarma adına emekçi kitlelere getirdiği ağır yük ortada. Bunu burjuvazinin siyasî fedaileri kendileri de itiraf ediyorlar: «Başka çaremiz yoktu!» diyorlar. Ekonomiyi düze çıkarma adına halkı pahalılık, vergi, işsizlik kıskacında düpedüz soymaktan başka bir çareyi havsalası almayan bir burjuvazinin bu dönemeci sıkıyönetimsiz geçmeyi düşünemeyeceği de ortadadır. Dolayısıyla, hayat pahalandıkça, vergiler yükseldikçe, işsizlik ortalığı büsbütün sardıkça sıkıyönetimli iller sayısının hızla artması boşuna değildir.

Anarşi dedikleri şey işin bahanesidir. Çünkü «anarşi»yi yaratan, faşist katillere ve komploculara arka çıkan AP denilen azınlık çıkarlar şirketidir.

TARİŞ'te olduğu gibi!

Yurt sathında yayıldıkça yayılan sıkıyönetim seli ortasında İzmir'in bir demokrasi adası olmasına tahammül edemeyenler, orayı da sıkıyönetim altına almak için, yeni atadıkları kasıtlı yöneticilerin komploları aracılığıyla yapmadıklarını bırakmamışlardır.

Oysa sıkıyönetimin «anarşi»ye çare olmadığı gün gibi ortada. Daha önceki uygulamayla ortada, sıkıyönetimin kendi mantığıyla ortada. Hangi sıkıyönetim ilân edilen ilde hâlâ «olaylar» sürmüyor? İki yıllık yaygın sıkıyönetim uygulaması demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaktan, Anayasayı fiilen askıya almaktan başka neyi değiştirdi?

Değiştirmeyeceği belliydi, ve bu hep söylendi. Çünkü habire daha çok ve daha çok sıkıyönetim isteyenlerin oldum olası derdi başka. Onlar belli yerlerde sıkıyönetimin getirdiklerinin ve götürdüklerinin de ötesinde, tüm yurdun giderek faşist bir baskı ve yasaklar rejimi altına sokulmasını istiyorlar. Onun için de, bundan başka bir çare olmadığını «ispat» yolunda, faşistler başta olmak üzere her türlü provokatör aracılığıyla olmadık bahaneler yaratıyorlar. Bu arada, polis tertibi kokusu her izan sahibinin burnunun kemiğini sızlatacak Nazi usulü kuyruklu yalanlarla ortalığı karıştırmakta da «yarar» görüyorlar!

Demokrasi düşmanlarının, yani halkın işine, ekmeğine, hürriyetine göz dikenlerin ikide bir «anarşi»den yakınmalarına bakmayın siz. Asıl, niçin hep «devletin gücünü ispat etmek»ten söz ettiklerine bakın! «Anarşi» onların can simitidir. Ekonomik soyguna geçit vermemek için direnmekten başka çaresi kalmamış olan kitleleri sıkıyönetimle, sopayla faşizmle — «devletin gücü» ile — geriletmeyi amaçlıyorlar. Bunun için kitlelere karşı giriştikleri bastırma, sindirme, yıldırma harekâtına da «anarşi ile mücadele» diyorlar.

Bugün, yerlerine azılı faşistleri yerleştirerek İzmir'i fesat ocağına çevirmek için TARİŞ'ten binlerce işçiyi sokağa attılar, sonra da sözde anarşiye karşı «devletin gücünü ispat» ettiler. Yarın aynı İzmir'de, sıkıyönetim altında, «ekonomik güçlükler»i bahane ederek grevlerin yasaklanmasını isteyecekler, işçi direnince de bu defa «Kanunsuz grev!» diye yaygarayı koparıp «devletin gücü»nü harekete geçireceklerdir!

Sıkıyönetimciliğin, yani demokrasiye tahammülsüzlüğün, yani halkın muazzam çoğunluğunun çıkarına karşı bir avuç tekelci azınlığın çıkarını «ekonominin gereği» ve «yurdun çıkarı» diye dayatmaya kalkmanın mantığı da, varmayı amaçladığı nihaî hedef de budur.

Çağatay Anadol — Bakış

İki yüz küsur milletvekilli bir partinin aczi!

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, geçen hafta yaptığı basın toplantısında bir ordu müdahalesi olasılığı hakkında kendisine yöneltilen soruya şöyle cevap vermiş:

«Türkiye'de anti-demokratik herşey beklenebilir.»

Bu sözleri virmi iki ay iktidar olmuş ve halen iki yüz küsur milletvekiline sahip bir partinin genel başkanı söylüyor.

Yirmi iki ay boyunca demokrasinin korunup geliştirilmesi için hiçbir şey yapmamış, bunun yerine partisiyle anti-faşist güçlerin arasını habire açmaya çalışmış, DİSK yöneticilerini ve giderayak TÖB-DER yöneticilerini tutuklatmış bir parti liderinin sözleri bunlar.

Ve bu sözler halen ikiyüz küsur milletvekiline ve demokrasinin korunup geliştirilmesi özlemlerine içindeki milyonlarca emekçinin oylarına sahip çıkan bir partinin birinci adamının sözleridir.

Evet, Ecevit umutsuz görünüyor. Her türlü anti-demokratik gelişmeye karşı partisinin önleyici niteliğine güvenmiyor. Bunda da haklıdır. Çünkü faşizme karşı demokrasinin en tutarlı savunucusu işçi sınıfıdır, onun çeşitli sınıf örgütleridir ve etkilediği toplum katmanlarıdır. Bir yanıyla demokrasi ve özgürlük özlemleri içindeki kitlelere, bir yanıyla tekelci sermaye kesimlerine dayanmaya çalışan bir parti ise, pratiğin de gösterdiği gibi, temel bir tercih yapmadan demokrasinin en kararlı savunucularıyla kader birliği, iş ve eylem birliği ve nihayet cephe birliği yapamaz.

Ecevit'in ve CHP'nin bunalımı buradan kaynaklanıyor. Türkiye'ye bir «Latin Amerika» rejimi getirmek isteyenler kimlerdir? Başta tekelc burjuvazinin en azgın kesimleri ve onların işbirlikçileri. Peki demokrasiyi korumak, faşizme geçit vermek istemeyenler kimlerdir? Başta işçi sınıfı, emekçi halk, aydınlar tekellerin ezdiği tekel dışı sermaye kesimleri.

İşte bunlar, demokrasinin korunup geliştirilmesinden yana olan tüm güçler birleşmeden «Türkiye'de anti-demokratik herşey beklenebilir» Ve iki yüz küsur milletvekili CHP bu gelişme karşısında acz içinde kalmak bir yana, şu veya bu ölçüde anti-demokratik gelişmelerin ortağı, müsebbibi durumuna da gelebilir. Demokrasi güçleriyle, gericilik güçleri arasında tarafsız kalmak bile kendi başına ortaya çıkacak sonuçların yaratıcılarından olmaktan CHP'yi kurtaramaz. Nitekim geçmişte Ecevit'in yapmış olduğu çıkışlar bile CHP'nin 12 Mart günahlarından tenzih olması sonucunu getirmemiştir.

Öte yandan, CHP de diğer burjuva partileri gibi siyaset yapmayı geniş kitlelerin görevi olarak benimsememekte, «milletin temsilcileri» diye tanıtılan bir «seçkin» zümrenin işlevi olarak görmektedir. Kitlelerin siyaset yapmasını sadece bu «millet temsilcilerinin» seçimiyle sınırlandırmaktadır.

Halk Partisinin kitle eylemlerinden bucak bucak kaçmasının, siyaset yapma alanlarından olan demokratik kitle örgütlerinin üzerine gitmesinden, Dernekler Kanunu'nun kuşa çevrilmesine ortak olmasından ve yirmi iki ay boyunca tüm anti-faşist güçlerle dayanışma halinde faşizmin üzerine gidememesinden rahatça anlaşılmaktadır ki, onun kitlelere verdiği işlev diğer burjuva partilerinkinden farklı değildir.

Oysa tarihin tanıklığı ile de görülmüş ve gösterilmiştir ki, anti-faşist güçlerin en geniş cephesi'nin faşizme geçit vermeme başarısı kitle eylemlerine, anti-faşist mücadelenin başta üretim birimleri olmak üzere toplumun her kesiminde yükseltilmesine, bu güçlerin parlamento dahil toplumun bütün kurumlarında ezici ağırlıklarını kurmasına bağlıdır.

«Bu memlekette faşizm önlenecekse, onu da biz yaparız!» yanılgısı CHP içinde daha fazla süremez. Süremediğine Ecevit'in son sözleri en canlı tanıktır. Yalnız bir gelişmenin nasıl önlenemeyeceğini anlamak yetmez.

Nasıl önlenebileceğini de kavramak gerekir.

MEĞER NE UMUTMUŞ!

A. Hamdi KARSU

Hükümetin aldığı son ekonomik «önlemler» elde olan bütün araçlarla savunuluyor. İş dünyasının küçük büyük tüm figüranları, bunların maaşlı danışmanları ve kiralık kalemleri, emekçilerin suratına inen bu ağır şamardan fazlasıyla memnun oldular. Meğer ki, zam ve açlık değil, her derde deva aspirinmiş halkımızın midesini bulandıran.

Hatta, anlaşılanlara bakılırsa, kağıt üzerinde oldukça iyi olan bu kararların daha da iyi olması, uygulamaya bağlı imiş. Eğer bu kararların ışığında, zengin ve yoksul, herkes kendine düşeni tam olarak yapabilirse, yine hep birlikte kurtulmuş olacağız!

Haksız da değiller hani. Fiyatlar serbest bırakılmış ve sermaye bütün «teşvik» unsurlarını elde etmiş iken, işadamları kendilerine düşeni yapmalıdırlar. Bu, sermayedar olmanın gereklerini ve imkanlarını sonuna kadar kullanmak, vurgun ve talanın mümkün olan sınırını zorlamakla olur.

Emekçilere de bazı görevler düşmektedir elbet. Topyekün kurtuluşun emek kanadına yüklediği sorumluluğu ve bilinci taşımak. «Güncel sorunlara sonradan dönmek üzere,» bir süre için evlad-ü ayali gözden çıkarmak!

Milletçe hepimiz bu fedakârlıklara katlanmaya her zaman hazırdık. Zaten ne zaman bundan kaçmışız ki?! Büyük işler başarmışız ve hep bu büyük hasletimiz sayesinde başarmışız.

Buraya kadar olanlar tümüyle doğru. Kendimizi bu kadar iyi tanıdığımız da bilinir. O halde bu tedbirleri almakta neden bu kadar geç kaldık. İşte bu bilinmez. Halbuki sorun, hükümetin bir oturumluk basiretine bağlı imiş. Kalanı uygulamaya ve millet olarak taşıdığımız yüksek mirasa düşüyor. Bu mirası çar çur edip de şimdiye kadar kullanamamış olmanın bir sorumluluğu ve bir de faturası olmalıdır.

Ama şu biraz yanlış değil mi: Zamları, pahalılığı, yoksulluğu savunanlar, nedense hep «varsıl» olanlar. Bu yöntem oldukça göze batıyor ve «ahali takımı» arasında kuşku yaratıyor. Meselâ, zamları tekelci kampın sözcüleri kadar, işçilere, memurlara, çalışanlara da savundurmak olanağı vardır! Diyelim TRT, bu olanağı kullanabilir. Halbuki bundan özenle kaçınmaktadır. 5400 lira maaş alan bir memur veya işçi, zamların ve hayat pahalılığının en yakın gözlemcisidir. En iyi o bilir ve en iyi o savunur bize göre.

Gerçi TRT'nin emekçilere uzak durmasında haklılık payı da yok değil. Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'dan, Turgut Toker'den, «büyük» ekonomist Erol Manisalı'dan, ve de sendikacıların en «hası» Orhan Erçelik'den öğrendiğimize göre, pahalılığın ve zamların asıl sorumlusu emekçiler imiş. Bunlar alış-veriş yaparak fiyatların artmasına neden olmakta imişler. Halbuki, pazara çıkmak yerine evlerinde oturmayı, sofra kurmak yerine tabanları yalamayı yeğleseler, her şey bir anda yoluna girebilecektir.

Demek ki emekçiler, pahalılığın ve zamların asıl sorumlusu olarak üzerlerine düşeni yaparlarsa bundan kârlı çıkan yine kendileri olacaklardır!

Evet!...

Emekçiler görevlerini bir bilseler!...

Geyve'de grev yeri polisçe basıldı

Geyve'de Genel-İş Sendikası'na bağlı 16 belediye işçisi beşyüz gündür şanlı grevlerini sürdürüyorlar. Genel-İş Sendikası Adapazarı şubesi, grev ve baskılar nedeniyle 10 şubat günü grev yerinde basın toplantısı yapacağını açıkladı.

Adapazarı'ndan bir otobüs dolusu ilerici toplantıyı izlemek üzere Geyve'ye geldi. Kapalı olan TÖB-DER önünden grev yerine doğru yürüdüler. Bu sırada Kaymakam, Emniyet Amiri ve polisler topluluğun üzerine yürüyerek bu yürüyüşün suç olduğunu öne sürdüler, rastgele beş kişiyi tutuklayıp emniyete götürdüler. Diğerlerine de grev yerine gidebileceklerini, tutuklananların ifadeleri alınıp serbest bırakılacaklarını söylediler. Bir yandan da telsizle ilden takviye kuvvetleri istendi.

Grev çadırı önünde toplandıktan sonra işçi temsilcisi Mustafa Açıkel Gerçek muhabirine şunları söyledi:

«1978 ekim ayından bu yana grevdeyiz. Toplu sözleşme döneminde işveren bizi asgari ücretten (5500 L.) çalıştırmak istiyordu. Biz hayat şartlarını öne sürdük, enaz 6000 L. ücret istedik. Olmadı. Biz de greve gittik. Hakkımızı alana kadar da sürdüreceğiz. Bu mücadelede yalnız değiliz, tüm demokratik kuruluslar, sosyalist partiler bizi destekliyor.»

Bu sırada ilden takviye kuvvetleri gelmiş ve grev ziyaretine gelenlerin çevresi sarılmıştı. Grev çadırının yanında olan herkes tutuklanarak emniyete götürüldü. Tutuklananlar arasında muhabir, şöför, öğrenci, işçi ve esnaftan kimseler de vardı. Tutuklanan 52 kişinin kimlik tesp'ti yapıldıktan sonra serbest bırakılacağı söylenmişti, ama kimse serbest bırakılmadı. 24 saat süren bekleme sonunda tutuklananlardan sekizi mahkeme kararıyla serbest bırakıldı. Geriye kalan 44 kişi tutuklanarak Adapazarı şehir hapishanesine götürüldü.

Alınan bilgilere göre tutuklama işleminde Sakarya valisinin büyük etkisi oldu. Bu olayın, bölgedeki ilerici, demokrat insanlar üzerinde bir baskı ve yıldırma amacıyla yaratıldığı gün gibi ortadadır.

Ülkemiz genelinde tırmanan anti-demokratik baskıların, Sakarya'da da yoğunlaştığı bu olay sırasında bir daha gözlendi.

Hürcam-İş «İşveren hücumunu göğüsleyeceğiz»

Tamcam Oto Cam Sanayii'nde bir süredir devam eden toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlığa girdi. Demirel hükümetinin son zamlarıyla işçi sınıfı ağır bir geçim derdiyle karşı karşıya bırakılmasına rağmen, sanayi tekelleri işçileri açlığa mahkûm etmek için ne gerekiyorsa yapıyorlar. Hürcam-İş Sendikası Genel Eğitim Sekreteri Yaşar Arıkan bu konuda basına yaptığı açıklamada şöyle dedi:

«Pendik Dolayoba'da kurulu ve sendikamız Hürcam-İş'in yetkili bulunduğu TAMCAM OTO CAM SANAYİİ ile devam etmekte olan toplu sözleşme görüşmelerimiz uyuşmazlıkla sonuçlanmış ve uyuşmazlık tutanağı tutulmuştur.

Sendikamızın işverene sunduğu toplu sözleşme taslağına karşı işverenlerce getirilen öneriler en alt düzeyde olmuştur. Hayat pahalılığının yüzde yüzü aştığı ve paranın değerinin «hiç» düzeyine indiği ortamda işverenin öne sürdüğü saat ücreti 20.- TL olmuştur. Ayrıca taslağımızda ileri sürdüğümüz diğer tüm istemler reddedilmiştir.

Tamcam Oto Cam işvereni Nuh Kuşçulu bayramda verdiği demecinde **«bir işçinin geçinebilmesi için en az 20.000 TL. net ücrete ihtiyacı olduğunu»** söyleyen bir kişidir. Ama şu anda kendi işyerlerinde çalışan işçileri açlığa mahkûm etmek istemektedir.

Ücretleri dondurma anlayışının tipik bir tezahürü olan bu işveren hücumunu göğüsleyeceğiz ve hakkımızı almak için sonuna kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.»

Sümerbank Basma Fabrikasında Teksif'in sonu yaklaşıyor

Eskişehir Sümerbank Basma Fabrikasında baskı ve kıyımın çarkları, emeğin sömürüsünü, daha çok sömürüsünü getiren seslerle dönüyor...

Ve kapitalizmin dişlileri karşısında sınıf sendikacılığının şanlı bayrağını yükselten Tekstil hareketi sarsılmaz gücü ile dimdik duruyor.

O güç karşısında burjuvazinin güdümündeki sarı Teksif'in ayakta durması giderek zorlaşıyor. Tekstil işçisini sermaye düzenine peşkeş çeken Teksif'in, son imzaladığı sözleşmeye duyulan yoğun tepkiler, korkunç derecede zorlaşan yaşam koşulları karşısında sabrı çoktan yitirmiş işçiler daha fazla beklemeyeceklerdir.

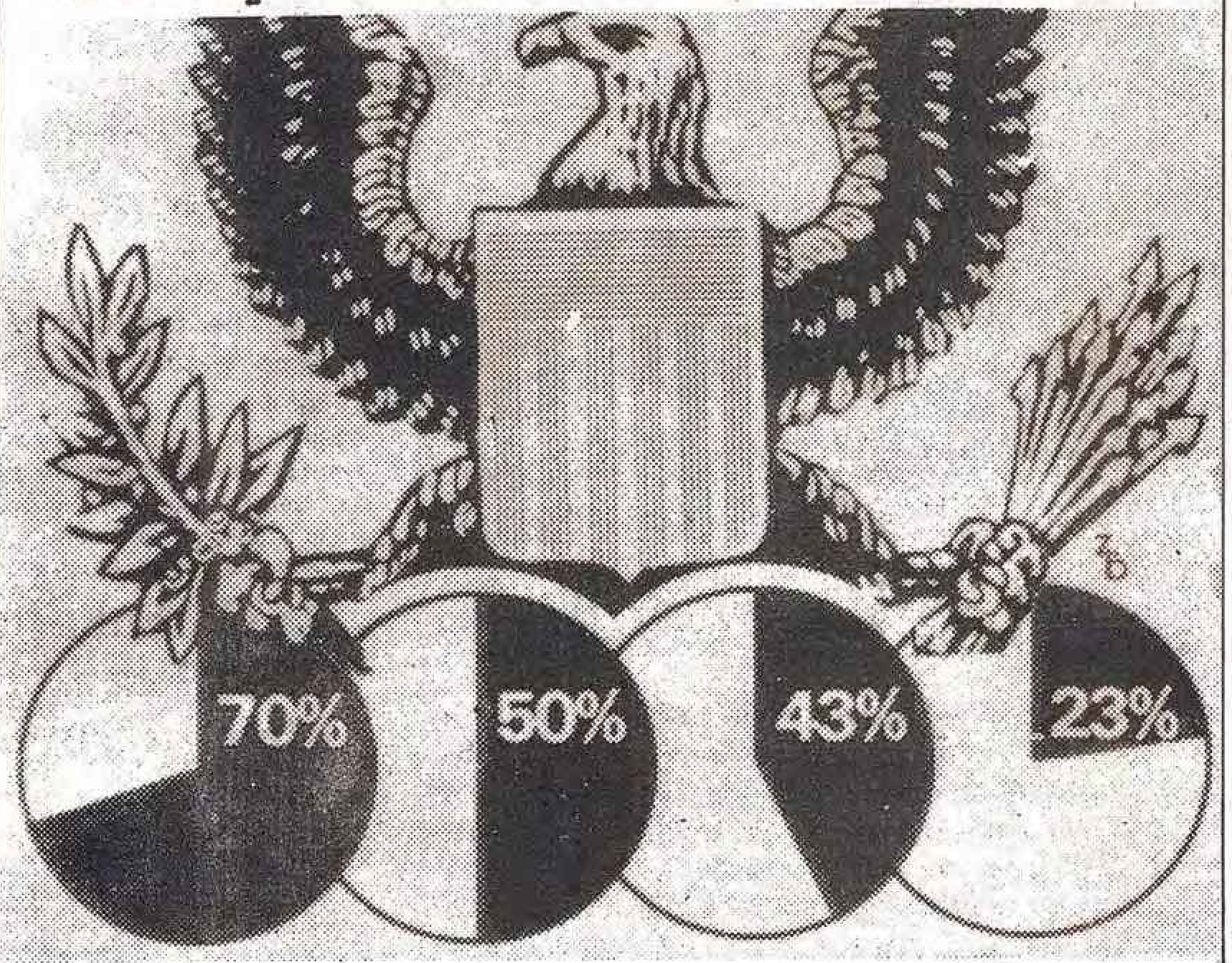
İşyerlerinde Tekstil üyelerini mevcut sözleşmeden yararlandırmama yönünde yoğun çalışmalar yaparak, emek düşmanı yüzlerini en açık biçimde sergileyen Teksif, sınıf çıkarlarına sonuna kadar sahip bir hareketin gücünü çok yakında karşılarında bulacaklardır.

Sümerbank Genel Müdürlüğünü baskı altına alarak, Tekstil üyelerine sözleşme farklarını ödettirmeme yönünde mahkemelerden tedbir kararalrı çıkartmaya çalışan Teksif bunun hesabını verecektir. 2 yıl süreli imzaladıkları sefalet sözleşmesini çöp sepetine atacak, taban «sınıf» gücünü, onları işkolundan temizleyerek gösterecektir.

Gün, «düzene teslimiyete hayır! bir lokma bir hırka felsefesine son!» günüdür. Gün, insanca yaşam isteğinin ve emek düşmanlarına karşı işçi sınıfımızın tüm emekçi halkımızla birlikte topyekün mücadelesinin yükseldiği gündür. Teksif'in sonu yaklaşıyor!

İŞTE KAPİTALİZM

Güney Afrika'da ABD kontrolu



Elektrik Altın Yakacak Motor ticareti

«Yardım» Masalı!

«ABD yardımı»ndan ülkemizde sıkça sözedilir. Bu sözde «yardım» emperyalizme bağımlılığı daha da pekiştirir, ülkeyi daha bağımlı kılar. Emperyalizme bağımlı ülkeler için bu «yardım» yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda siyasi bağımsızlığın da ayaklar altına alınmasıdır. Ve bu «yardım»ın yalnızca adı yardımdır.

İnsan hakları şampiyonluğunu kimselere bırakmayan ABD başkanları havariliklerini sürdürürken, ABD «yardımları» değişik ülkelerde işçileri, emekçiler kan, zulüm, gözyaşı içinde boğmak üzere kullanılır. «Yardım» adı altında faşist ve gerici yönetimler beslenirken, karşı-devrimci güçler silahlandırılır. Ve emperyalizme bağımlılık ağı içerisindekiler her yardım ile daha çok bağımlılık içine itilirken ,bu yardımın kesilmesi endişesiyle emperyalizme sadakatle hizmet ederler.

1978'de ABD'nin Latin Amerika'daki faşist ve gerici yönetimlere yaptığı yardım tutarı 232 milyon dolardır. Bu yalnızca AID adlı kuruluş aracılığıyla gerçekleştirilen miktar olup, diğer kuruluşların yaptıkları yardım miktarı dahil değildir. Ve yardım gören ülkelerin başında Banzer diktatörlüğü altında inleyen Bolivya, Haiti, Guatemala, Paraguay, Uruguay, Brezilya, Şili gelmektedir. Bunlar arasında Somoza yıkılmadan önce Nikaragua da bulunmaktaydı. Bu «ABD yardımı»nın her kuruşu işçilerin, emekçilerin sırtından kat be kat fazlasıyla çıkarılmaktadır.

Okurlardan

Senaryo Aynı!..

Faşist MHP destekli MC iş başına gelir gelmez Mersin Bayındırlık Müdürlüğüne atanan Abdulkadir Kuru isimli MHP kırması, AP yanlısı Müdür, işbaşı yapar yapmaz eskiden beri demokrat olduğu bilinen işyerimizi faşistlerin istilasına uğratma ve ilerici demokrat ve devrimcileri sindirme operasyonuna girişti. Adı geçen tarihte MHP'nin isteği doğrultusunda tüm personelin yerlerini değiştirerek, kendi yanlılarını şefliklere getirdiler.

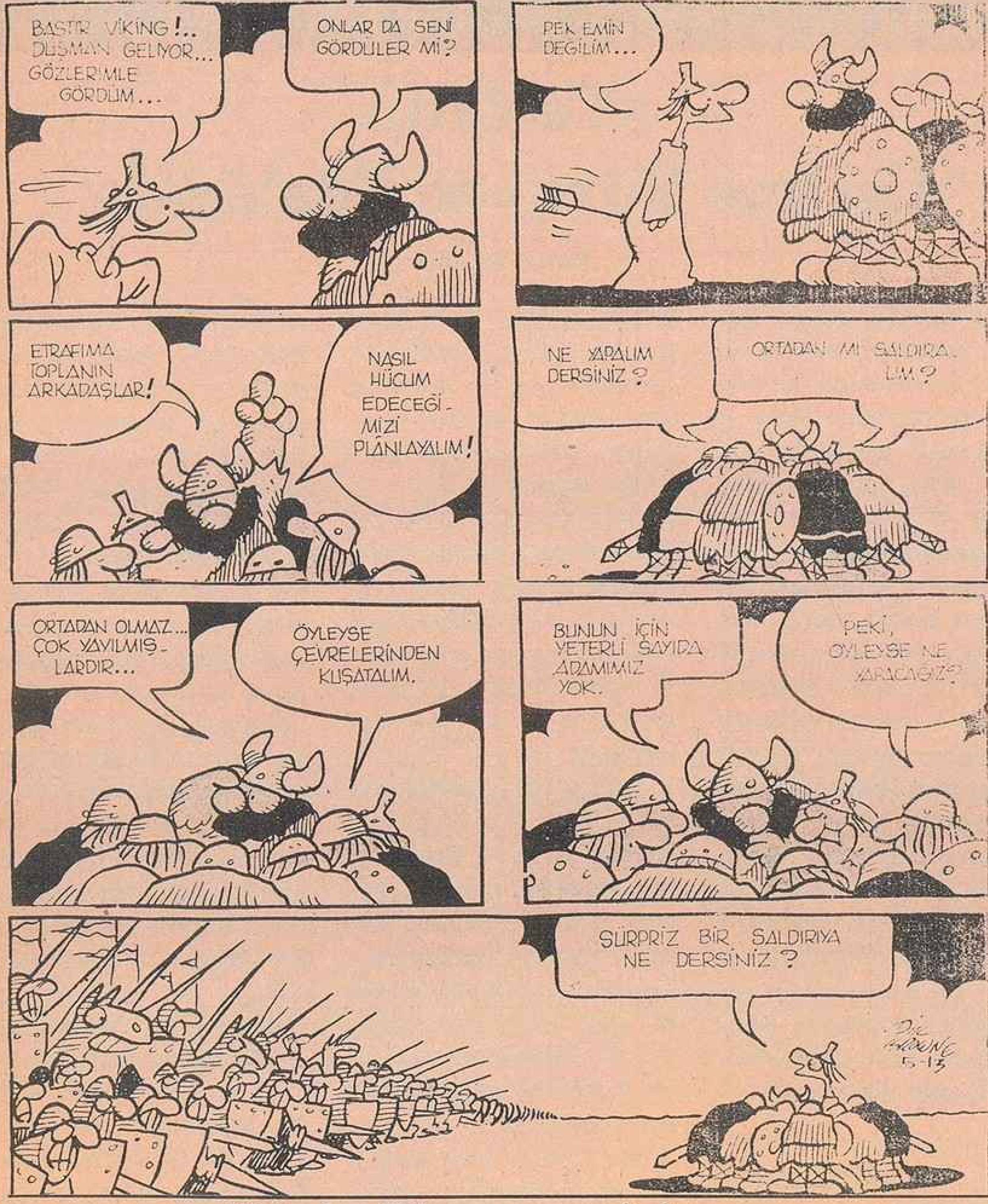
Gelişen muhalefet potansiyel ve eskiden beri varolan devrimci potansiyelin sindirilmesi için, CHP ağırlıklı iktidar döneminde Karayollarında Tabldottan zimmetine para geçirip iş yerinden kovulan AP İl Gençlik Kolları Başkanı Necati Özel'in işyerimize alınan bu şahsın ve işyerimizden daha önce Trabzon'a kaçan Faşist MHP'li Atagün'ün komutasında, 11.2.1980 tarihinde, 25-30 civarında faşistle Mersin Bayındırlık Müdürlüğünü işgal ettiler.

Bizler bu provakasyonu sınıf bilinç ve cesaretimizle şöyle boşa çıkardık.

Öğlen yemek tatilinden sonra işyerimize döndüğümüzde, dairenin belli noktalarında, bahçesinde gezinen bu silahlı ve ağzı salyalı faşistlerin öğlen yemeğini Müdür ve Müdür Muavinleriyle birlikte Müdür Makam Odasında yediklerini öğrendik. Faşistlerin tehdit ve tahriklerine kapılmalarını önlemek için hemen arkadaşlarımıza gerekli uyarıda bulunduk. Durumu İşyeri Temsilci arkadaşlarla Müdüre bildirerek çıkabielcek herhani bir olaydan İdarenin sorumlu olacağını kendilerine bildirdik. Faşist Müdür ve Müdür Muavinleri 25-30 Faşist ve 5 civarında sivil polisle işyeri güvenliği için tedbir aldıklarını» çekinmeden itiraf ettiler ve yapmış oldukları anti-demokratik değişimlere karşı çıkabilecek ilericileri sindirmeyi amaçladıklarını inkâr edemediler.

İşyerimizde gelişen bu olayları garipsemedik! Çünkü Demirel her akşam televizyon ekranlarında, gerdan kırarak «işyeri güvenliğinin, öğrenim özgürlüğünün, kanun ve nizam hakimiyetinin» nasıl sağlanacağını tekrar, tekrar bildirmişti.

Bayındırlık Müdürlüğü'nden bir grup işçi/MERSİN



Böyle Olmaması için...

Yukarıdaki karikatür Hey dergisinin son sayısında yayınlandı. Çizenin ve çevirenin politik amacı olmadığı akla yakındır. Hayatın her yanında rastlayabileceğimiz bir ilişkiyi ve durumu anlatmaktadır.

Ama bu karikatür, faşizmin ve siyasal gericiliğin gitgide artan saldırıları karşısında demokrasi güçlerimizin içinde bulunduğu dağınıklığın henüz yeterince giderilemediği ve tüm demokrasi güçlerini içeren bir demokratik birliğin henüz hayata geçirilemediği şu anki Türkiye'nin politik manzarasını anımsatmaktadır.

Hiç kuşkusuz, bilimsel sosyalist siyasal güçler başta olmak üzere ileri politik güçlerimiz arasındaki birliktelik ve ortak mücadelenin son aylarda hızlı aşamalar kaydettiği bellidir. Ama faşizme karşı olan diğer demokratik güçler, bazı önemli kitle örgütleri ve özellikle DİSK açısından bu karikatür uyarıcı olmalıdır.

Gene aylardır «ara rejim-kara rejim» edebiyatı yaptığı ve son zamanlarda sık sık «Güney Amerika modeli» tehlikesinden sözettiği halde, faşizme karşı tavrını laf üretmekten öteye geçiremeyen CHP'nin de bu karikatürden alacağı dersler vardır sanırız.

Aynı duruma düşülmemesi ise hiç kuşkusuz halk güçlerimizin en ileri politik güçlerinin inisiyatifiyle önlenecektir.

TRT kimden taraf ve nasıl taraf?

Son günlerde, iktisat ve toplum bilimiyle «ilgilenen» bazı aydınlar, sendikacılar ve siyasiler, Demirel Hükümeti'nin son ekonomik girişimlerini savunuyorlar! «Objektiflik» adı altında, «liberalizmin başka çaresi olmadığını», bu nedenle Demirel'in de alternatifsiz olduğunu belirtiyorlar.

Bütün suç ekonomik yapıda ise ve Demirel'in hiç kabahati yoksa, diyecek bir şey olmaz! Demek ki böyle olmalı imiş... Ama, tekelcilerin hakkını tekelcilere verirken, emekçinin hakkını da tekelciye vermek ne oluyor? Bunun üstüne birkaç söz edilebilmeli.

Bir kere iktidar, yaptıklarını savunmak için devletin bütün olanaklarını kullanıyor. Yalan, çarpıtma ve demagoji her elini attığın devlet yayınının niteliği haline geldi. TV izleyicileri arasında ülseri azıtanlar gittikçe çoğalıyor!

O halde hükümetin ekonomik girişimlerini biraz daha halkın terazisinden geçirmek gerekir. Çünkü sonucu belirleyecek olan, sonunda bu yapılanları yapanın başına çalacak olan, halkın kendisidir. Ona açlığı överek yaklaşmak demek, ona «burjuvazinin başka çaresi yoktu» gibisinden değerlendirmeler götürmek, ağır bir vebal altına girmek demektir.

TV'ye hangi «yetkili» buyruk göndermiş ve zamları savunan bir program hazırlanmasını istemişse, direktifinin çerçevesini eksik bırakmış. Çünkü, TV, 21 Şubat akşamı yayınladığı programıyla, her şeyi faş, bir çuval inciri berbat etmiştir. Kalkmış, 12 Mart'ı savunmuştur.

Televizyon programcısına göre, 1970 devalüasyonu ve sair ekonomik tedbirleriyle. 12 Mart sonrasının siyasal rejimi tam bir uyumluluk içinde olmuştur. Yine bu programcıya göre, 1970 yılında Demirel hükümetinin aldığı ekonomik kararlar, bu siyasal rejim sayesinde uygulamada başarıya ulaşmıştır. Şu halde, «Bugün alınmış olan ekonomik tedbirlere uygun bir siyasal rejim de, benzeri bir rejim olmalıdır»a sözü getirip bırakmıştır.

Bu kadar acemice bir pot kırmak her halde, «yetkilileri» hayli ürkütmüş olmalıdır. Bir askeri diktatörlük, yani bir faşist yönetim böylesine açıktan savunulamaz. Demirel ve partisinin hesapları böylesine faş edilemez.

Kaldı ki, programı işçiler, memurlar, dar gelirli bütün emekçiler izlediler. Bunlar, TV'nin savunduğu 12 Mart rejimini de yaşayanlardır. O rejimden oldukça zengin deneyler çıkarmışlardır.

Ne olmuştu 12 Mart siyasi rejimi altında ekonomik sonuçlar?.. Grevler yasaklanmış, işçi ücretleri dondurulmuş, memur maaşları artmamış, zam üstüne zam gelmiş, çalışanların gerçek gelirleri azalmış, emekçilerin üzerine topla, tüfekle gidilmişti. Sokaklarda kitaplar yakılıp insanlar boğazlanır, kitle halinde katliamlar düzenlenirken tekelci sermaye o günlerde işlerini yoluna koyuyordu. Örneğin Sabancının sermayesi bire bir, Akbank ve Yapı-Kredi gibi bankaların kasaları bire üç büyüyordu. 12 Mart rejimi, tekelci sermayenin daha da şişmesini sağlayan, ama temelinde emekçi kanı olan bir rejimdir.

Şimdi TV açıktan böyle bir rejimin propagandasını yapmaktadır. Ve bunu o kadar hayasızca yapmaktadır ki, olanlardan emekçileri sorumlu tutacak kadar. Emekçileri suçlayacak ve zamları savunacak kim varsa ekrana dizmiş, peş peşe konuşturuyor. İşçiler adına da bir faşist sendikacıya başvurmuş. Bu sendikacı bir süre aç kalmayı öğütleyerek, işçileri fedakârlığa çağırıyor!

Diyelim işçiler açlığa razı olmadılar. Hatta bunu, ücret zammı istiyerek, greve giderek değil de, borçlanıp sofralarını küçültmemek yönünde açığa vurdular. Yani, bulup buluşturup yediler... İşte TV'nin programa çıkardığı «çok bilmiş»ler, bunu suç saymaktadırlar. Pahalılıktan sorumlu olan onlara göre, midesi olan işçiler olmaktadır!

Emekçiler bir şeylere koşullandırılmak isteniyor. TV bu korkunç hesabın borazanı haline getirilmiş, açıkça suç işleyen bir yuvaya dönüştürülmüştür. Bu türden denemelerin çok daha hafifi geçmişte oldu. Yapanlar mevcut yasallık içinde bile belâlarını buldular. Burjuvazinin bunlardan ders çıkarmadığını sanmak yanlıştır. Çıkarmıştır. İşte bu TRT Çocuğu'nun» yaptıklarında somutlanan, bunca deneye rağmen herşeyi göze almış burjuva gözü karalığıdır.

Sadece uyanık olmak yetmez. Emekçiler bu çılgın uygulamalara karşı aktif olmalıdırlar. Dirençli olmalıdırlar.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Ne Adına?

Her şeyi «otorite boşluğuna» bağlayanlar şimdi garip bir endişe içindeler. Yıllar yılı, «güvenilir bir devlet» temasını işlediler. Ama devletin kendi boyutlarını genişletmesi eğiliminden korkar hale geldiler. Olayları hep bu açıdan açıklamışlardı, şimdi özgürlük faktörünü de hesaba katma gereğini duyuyorlar.

Iş işten geçmiş değildir. Demokrasiyi sevmeleri, hatta onu savunmaya geçmeleri için vakitleri vardır. Demokrasinin asli güçlerine, emekçilere karşı ikircikli tutumlarını yenebildikleri ölçüde, korkularının gereksizliğini de anlıyacaklardır. Ama bunun için bir şeyi daha başarmaları gerekiyor. «Boşluğu doldurmaya aday olan otoritenin» önünde secdeye varmamak!»

Bunlar faşizme kol kanat germemişlerdir. Faşizme karşı olmuşlardır. Hattâ birçoğu «demokrattır»! Ama demokrasiden yana da olamamışlardır. Sayıları ve etkinlikleri küçümsenmiyecek ölçüdedir. Dengeyi baskı lehine değiştirmek isteyen «otorite», çoğu zaman ilk saldırıya onlardan başlar. Bu nedenle, en az işçinin özgürlüğü kadar topun ağzındadırlar. Ama konumlarının ve güçlerinin farkında değildirler. Olsalar bile, bu gücü hep çarpık bir anlayışa teslim ederek diken üstünde bir huzura razı olurlar.

Şimdi bunlarda belli bir kaytarma gözleniyor. Boy hedefi olmaktan kurtulacaklarını umarak «otoriteyi kazanmaya» gayret ediyorlar. Umdukları odur ki, her şeyi çiğnemeye hazır olarak kapıyı çalan «otorite» hiç değilse Atatürk kalpağını başına geçirmiş olsun. Faşist te olsa, «devrimci» de olsa, bu ülkede insan olmanın ortak bir paydası varsa, o da Atatürk'çü olmaktır, bu «akıllı çoğunluğa» görel

Atatürk'ü, otorite özlemine kılıf diye geçirdiğinde ortaya çıkan şeyi demokrasi sanmak yanlıştır. Ya da bu şekil bir demokrasinin, özlenen çözüm olduğunu veya olacağını ummak daha büyük bir yanlıştır. Hele bu yanlışlığı, Atatürk geleneğine yaslanan her şeyin ulusal olacağını varsaymaya kadar uzatmak... Bu düpedüz delliktir.

Bugün karşı çıkılan, öfke duyulan ya da korkulan şeyleri Atatürkçülük mirasından saymadığımızda, onları açıklamasız bırakırız. «Onbeşler»i, çok özel bir sorun saysak bile, demokrasinin sırtındaki hançer izlerini ne yapacağız. Ya «Otuzüç Kurşun»!...

«Otorite boşluğu» korkusu, demokrasi adına duyulan bir korku değildir. Şimdi bu boşluğa Atatürk'ün mirasını çağıranlar, bu tekdüze umutlarının altında ezilebileceklerdir. Solu da, sağı da burjuvazinin savunma hatlarında ve «otoritenin» şemsiyesi altında buluşmaya çağıranlar hep aynı hatayı, emekçi sınıfların demokratik hareketini «taşkınlık» olarak görme hatasını yinelemektedirler. Toplumsal dinamizmi durağanlığa çağırmak, faşizme, ona katılıp güç vermek ise demokrasiye götüren yolu kısaltacaktır.

FAŞİSTLERİN SONU... 3

Goebbels altı çocuğunu Hitler'e kurban etmişti

30 Nisan 1945, Hitler'in, hakkı olmadan yaşadığı son gün oldu. Metresi Eva ile birlikte, odasına çekilmeden önce, son sadık uşaklarıyla vedalaştı. Öğleden sonra 2.30'da, sığınakta yaşamaya devam edenler arasında hiç bir işi kalmamıştı. Üstelik ertesi gün **1 Mayıs** idi. 1 Mayıs, Hitler gibi faşistlerin yaşıyamıyacağı kadar güzel bir gündü.

Hitler'in odasına çekilmesinden sonra sığınaktakilerin omuzlarından ağır bir yük kalkmıştı. Yıllardır uşaklık ettikleri, binlerce suçuna ortak oldukları bir faşist despottan kurtulmanın ilk hazzı ile, yemeklere ve içkilere saldırdılar. Müzik dinlediler, dans ettiler, yediler, içtiler ve çılgınca eğlendiler. Hitler'in şoförü de 180 litre benzin bulup getirdi.

Hitier eğlencenin gürültüsünü biraz fazla buldu ki, aşağıya haber gönderip, sessizce eğlenmelerini istedi, eski dostlarından. Ve bir kaç dakika sonra da Hitler'in odasından bir el silah sesi geldi. İkincisini beklediler, gelmedi.

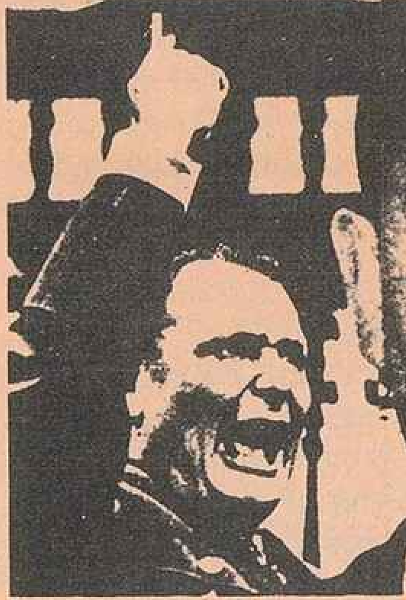
Odasına çıktılar. Hıtler yerde yatıyordu. Yüzü paramparça olmuştu. Tabancayı ağzına sokmuş ve bir el ateşlemişti. Metresi Eva, yatağın üzerinde idi. O, tabanca yerine zehir kullanmayı tercih etmişti.

Yaşamaya devam edenler, Hitler'in ve metresinin cesetlerini sığınağın bahçesine çıkardılar. Bir çukura attılar. 180 kilo benzin döktüler ve yaktılar. Bu faşist canavarın dünyadaki son izleri de ortadan silinirken selam durdular. Biraz sonra da bahçeye düşen Kızılordu topları, külleri havaya savurdu. Goebbels ve ötekiler yeniden sığınağa çekildiler. Yaşamaya devam ettiler.

Nasyonal sosyalizmin korkunç şefi, kendi eliyle kendini öldürürken, geride bıraktığı canavarlardan Goebbels, altı çocuğunu öldürerek son cinayetlerini de işledi. 1 Mayıs günü akşamının bu canavarlığını William Shırer şöyle anlatır: **«İlk olarak altı çocuk zehirlenecekti. Çocukların oyunları yarıda kesildi. Her halde bir gün önce, Führer'in köpeklerini zehirleyen aynı doktor, çocuklara enjeksiyonla öldürücü ilâçlar verdi. Sonra Goebbels yaveri Guenther Schwaegermann'ı çağırdı: Her şey kaybedildi.' Ben de karım ve ailemle birlikte öleceğim'...»**

Ve aynı günün akşamı saat 8.30 sularında Goebbels, bir SS emir erini çağırdı. Kendi istekleri üzerine bu er, başlarına arkalarından birer kurşun sıkarak, Goebbels ve karısını öldürdü. Arkadaşları cesetlerine 4 teneke benzin döküp yaktılar. Ama galiba biraz kötü yaktılar, çünkü Kızılordu 2 Mayıs günü, kömürleşmiş cesedini bulduğunda Hitler'in yalan makinası olan bu adamı tanımakta zorluk çekmedi.

Ertesi sabah, faşizmin bu son sığınağı da dağılıp gitti. Telaşla koşuşan, kendini kapıdan dısarı atıp Berlin sokaklarında kaybolmak, umuduu taşıyan 600 faşist yönetici ve uşak, birbirlerini çiğniyen tavuklar gibiydiler. Bir kaçı kaçmayı başarırken, pek çoğu ülkenin dört bir yanındaki suç ortakları gibi, anti-faşist ordunun eline düştüler.



Hermann Goering. Nuremberg'de ölüme mahkûm oldu, intihar etti.



Heinrich Himmler. Savaş sonunda kendini öldürdü.



Paul Joseph Goebbels. Yenilgiden sonra karısı ile kızını zehirledi, kendini vurdu.

Nazi imparatorluğu'nun faşist şefleri hakkında son radan çok şey yazıldı. Kemikleri bulunamadığı için Hitler'in yaşadığına inanan lar, bu tür hikayeler uyduranlar oldu. Hitler'in benzerleri, aynı düşüncelerle başka ülkelerde yaşamaya devam ettiler ama Hitler kendi suçlarının enkazı altında böyle tükendi.

Faşistlerde insani özelliklerin körelip kaybolduğu doğrudur.

Acımasızca insan kanı içerler ve bu yaptıklarından utanmak, pişmanlık duymak gibi bir sonuç çıkmaz. Ancak sonlarını gördükleri zaman derin bir korku duyarlar. Bu korku onların küçük dünyalarının tüm pisliklerini açığa çıkarır, Goebbels'in altı çocuğunu kendi elleriyle öldürtmesi gibi, insani olmayan bir sonuçla tükenirler.

Nazi partisinin öteki şefleri de Hitler gibi ölmeye çok özendiler. Bir kısmı bunu «başardı»! Ama büyük çoğunluğu Nurenberg'de, insanlık adına kurulan mahkemenin huzuruna çıkarıldılar.

Hitler'in sağ kolu olan Himmler, ona danışmaksızın, son anda yönetimi devralıp, Hitler adına müttefiklerle görüşmelere başlayan Himmler... Hitler'in «bana ihanet ettiler» dediği yakın arkadaşlarından biri, insan kasabı Himmler, bıyığını kesip, gözünü bantlamasına ve er kılığına girmesine rağmen kendi memleketi Bavyera'ya kaçmaya çalışırken sınırda yakalandı. Kendini öldürebilir diye üstü başı iyice arandı.

Bir doktor ağzına bakmaya kalkışınca, dilinin altında sakladığı siyanür kapsülünü ısırdı. Midesi yıkandı ve kusturuldu ama kurtarılamadı. Yüzbinlerce insanı gözünü kırpmadan öldürebilen bu faşist kasap da böyle bitmişti.

Hitler'in bir başka kolu olan ve hatta ondan aldığı vasiyetname örneğine dayanarak, son günlerde, kendini Almanya'nın yöneticisi sanma zevkine varan Goering ve 19 arkadaşı Nurenberg'de, işledikleri insanlık suçunun hesabını vermeye başladılar. Shırer onları mahkemede gözledi: **«Askeri mahkemenin karşısında bambaşka birer insandılar. Büyük bir değişim olmuştu hepsinde. Üzerlerinde biraz eskice elbiseler, yerlerinde düşünceli düşünceli oturuyorlar, sinirli sinirli kımıldanıp duruyorlardı. Artık eski günlerin küstah adamları değil lerdi. Birbirlerinin benzeri, basbayağı insanlardı. Onların bu hallerini görenler bu adamların nasıl olup da bir ülkeyi ve Avrupa'nın büyük bir kısmını avuçlarının içine almış olduklarına şaşıp kalırdı.»**

Hitler ve Himmler, intihar ettikleri için mahkemeye çıkarılamamışlardı. Bu durumda Goering sanıklar arasında bir numaralı adam oluyordu. Garip olan, Goering'in bu duruma sevinmesiydi. Faşizm işte böylesi dengesiz şefler üreterek gelişirdi.

Nurenberg yargıçları sanıkların 13 ünü ölüme mahkum ettiler. 16 Ekim 1946 gecesi bu faşistler bir bir asıldılar. Ancak Goering, tıpkı Hitler, Goebbels ve Himmler gibi, burada da suç ortaklarını yalnız bıraktı. Hücresine gidenler cesediyle karşılaştılar. Saklamayı başardığı zehirle ve asılma sırasını beklerken intihar etmişti.

İnsanlık, Hitler'in suç ortaklarını, daha sonraki yıllarda, yakaladıkça cezalandırdı. Faşistler türlü kılıklara girdilerse de, yaptıklarının faturasını hayatlarıyla ödemekten kurtulamadılar.

Ancak Hitler'in ve yakın arkadaşlarının akıbeti, faşistler hakkında oldukça öğretici bilgiler vermektedir. Çoğu sapık ve dengesiz olan, doğru dürüst bir eğitimden yoksun kalan faşist şeflerin her biri birer cani ruhlu insanlardır. Faşizmin kan ve zulmü elbette bu faşist şeflerin canavarlıklarıyla açıklanamaz ama, faşizmin karnındaki pisliklerin bazılarını bu adamlarla açıklamak mümkündür.

Nazi dosyası kapanırken, dünyanın başka ülkelerinde başka dosyalar açıldı...

Sağ basından

Bu da Bir Nevi Ahlâktır!

Genel Kurmay Başkanı basının «ahlak yasasına uyması» gerektiğine işaret etmiş. Bununla neyi kasdetmiş, bizi ilgilendirmez. Ama bakınız ki, gerici basının köşe yazarları bu sözlerden ne sonuç çıkarmışlar ve arkasından da bu sözün gerekleri **ne uyup** «ahlak çizgisine» nasıl da gelmişler. Kimbilir belki de çağrı, onların bu noktaya gelmesi içindi. Ama her halde bu zatların ahlaki duyarlılığını gerçekten alkışlamak gerekir.

İşte Tercüman'ın yaşını ve başını almış yazarı Ahmet Kabaklı genelkurmay başkanının şu sözlerini alıntı yapıyor: «Kendi ordunuzu böyle suçlayarak yıpratmaya çalışanlara karşı 'BASIN AHLAK YASASI'nı niçin çalıştır mıyorsunuz?... «ve arkasından kendi görüşlerini ekliyor: «Genelkurmay Başkanı'nın bu sözlerine vicdanı sızlamadan **hak vermiyecek** bir kimse var mı?» (Tercüman 17 Şubat 1980)

İlk Cevap Yanıbaşından!

Kabaklı böyle der de, sözünü dinletemez olur mu? Hem de aynı gün ve yanı başındaki sütundan ilk cevap gelir. Aklını apış arasına sıkıştırmış olmakla tanıdığımız Rauf Tamer, çağrıya ilk olumlu yanıtı vererek söyle yazıyor: «Kusura bakmayın... TKP'nin ajanı Abdullah efendi **«dükkanlar kapansın»** diyecek şe vakkadak kapanacak, öyle mi? Durun bakim. Bugün pazar. Benim dükkan açık kalmış... Ne yapsak acaba? Ne etsek? Hey Abdullah efendi!... Elin değmisken... Bakıver şunun bir çaresine..» (Tercüman - 17 Şubat 1980)

Hoca böyle olursa!

İmam-cemaat ilişkisidir bu. Hoca böyle olunca... Tercüman'ın patroniçesi, nezih ve Nazlı bir hanım olarak bilinir. Gerçi dilini belden aşağıya pek alıştırmamıştır ama, terbiye yönünden bazı zaaflarına sık sık rastlanır. İşte yol göstericinin gösterdikleri: «Kelimelerin manası, bazen gerçeğe ters düşüyor. Her **Bülent** mutlaka yüce ve ulu mu, her **Rahşan** pırıltılı mı? İsmi UĞUR, kendi UĞURSUZ olanlar yok mu aramızda?». Ve bir ithaf şiir, Rıza Tevfik'den: «Fikrimi sarsmadı şimdiye değin/Arsızca sözleri bilmem ne beyin/Bana çifte atan şaşkın eşeğin/Kendi çiftesiyle beli kırılır/Bendedir şivesi aşık ağzının/Ona sesi uymaz yaban kazının/Öyle hödüklerin bozuk sazının/Namım anıldıkça teli kırılır» (19 Şubat Tercüman)

Nazlı Hanım döktürmüş. Sazı «UĞUR» almadan, ya da Nazlı'nın namını duyup «teli kırılmadan» aklımıza takılan bir şeyi söylemeden geçmiyelim. «Büyük aşklar büyük nefretlerden doğar!» mış.

Bunu siz de biliyordunuz değil mi? Mutlaka biliyordunuz?...

El Salvador'da gericilik azıyor

El Salvador'da gericilik azıyor. Ocak ayı sonlarında hükümetin halk düşmanı politikasını protesto etmek üzere düzenlenen ve yüzbinden fazla insanın katıldığı mitinge ateş açılması üzerine 67 kişi öldü, 250 kişi yaralandı. Bugüne kadar düzenlenenlerin en büyüğü olan mitingin kanla bastırılmak istenmesi işbaşındaki askeri-sivil cuntanın neye hizmet ettiğini sergiledi.

Nikaragua'da halk güçlerinin zafere ulaşması ve diktatör Somoza'nın devrilmesi El Salvador'da toplumsal muhalefeti güçlü bir şekilde etkilemişti. El Salvador halkının yükselen mücadelesi sonunda General Romeo'nun diktatörlüğü çatırdamıştı. Ordu saflarında bölünmeler olmuş ve El Salvador Genç Ordu Hareketi adı altında toplanan bir grup subay darbeyle işbaşına gelmişti.

Cunta yönetime üç sivili de alarak hükümet kurmuş ve demokrasi yolunda adım atmayı vaad etmişti. Nikaragua'da diktatörlüğün yıkılmasından sonra, El Salvador'da Romeo Diktatörlüğünün devamı halinde halk güçlerinin yükselen mücadelesinin zaferinden korkan ABD askeri-sivil cunta yönetime ses çıkarmadı. Ancak ABD emperyalizmi El Salvador'da yükselen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini bastırmak üzere komplolarını sürdürdü. Cuntanın halk lehine yetersiz girişimleri daha başından büyük tepkilerle karşılaştı. Toprak reformu ilanı daha köylere ulaşmadan, köylüleri sindirmek üzere baskılar yoğunlaştı. Büyük iş çevreleri üretimi sabote ederken, faşist cinayet çetelerinin faaliyeti arttı. Romeo zamanında işbaşında bulunan ve daha sonra yargılanmayan faşist, gerici generaller de boş durmuyorlardı.

Romeo'yu işbaşından uzaklaştıran cuntanın demokratik değişiklikleri gerçekleştirmemesi ve gerici, faşist saldırıların yoğunlaşması ile gerginleşen siyasi durum üç sivil üyenin, cuntanın askeri üyeleri ile görüş ayrılığı nedeniyle istifa etmelerinden **sonra yeni boyutlar kazandı.**

ABD emperyalizminin El Salvador'un içişlerine karışmak ve gelişmeleri kendi isteği doğrultusunda yön vermek üzere fırsat beklediği ve Guatemala üzerinden bir askeri istila planlandığı haber veriliyor.

Tüm bu tertipler karşısında Salvador Komünist Partisi ülkenin tüm ilerici, demokratik güçlerinin birliğinin önemini vurgulayarak, halkı mücadeleye çağırdı.

● Portekiz KP ve sendikalar, gerici demokratik ittifak'ın Nisan 1974 devriminin sosyo-ekonomik ve siyasi kazanımlara el uzatmasına izin vermeyeceklerini açıkladılar.



ABD'nin Çin'li hesapları!

ABD emperyalizmi soğuk savaş kışkırtıcılığını alabildiğine sürdürürken, bir yandan da Maocu Pekin yöneticileri ile ilişkilerini hızlandırıyor. Geçtiğimiz haftalarda ABD Savunma Bakanı Harold Brown'un Çin'e yaptığı gezi sırasında ve sonrasında gelişmeler ABD ile Pekin yönetimi arasındaki ilişkilerin yeni boyutlarını gösteriyor.

Çin'le olan ilişkilerinde ABD'nin mevcut ilişkileri geliştirme ve işbirliğine de eklemeyi planladığı gözleniyor. Çin ile ilişkilerin birden önem kazanması, ABD yönetiminin soğuk savaş kışkırtıcılığı hesaplarına denk düşüyor. 1980'lere dünyanın hemen her köşesinde ağır bozgunlarla giren ABD emperyalizmi, kaybettiklerini yeniden kazanmak ve mevzilerini korumak üzere saldırılarını artırıyor. Ve ard arda uğranılan bozgunların getirdiği öfke ile köşeye sıkıştıkça saldırganlığı artıyor. Sosyalizm ve barış güçlerinin başarıları karşısında gerileyen ABD emperyalizmi, özellikle İran

Devamı s. 5, sü. 7'de

KISA... KISA...

● Dünya Barış Konseyi Helsinki'de dünya barış güçlerine bir çağrıda bulunarak ABD'nin detantı engelleme politikasına karşı çıkılmasını istedi. Çağrıda, barış ve detant davasının ABD hükümetinin askeri-sanayi kompleksinin çıkarı doğrultusunda giriştiği savaş hazırlıkları ile sekteye uğratılmak istendiği vurgulandı.

● Geçtiğimiz günlerde Helsinki'de toplanan silâhsızlanma ile ilgili dünya gençlik konferansı hazırlık komitesi konferansın Ocak 1981'de toplanmasını kararlaştırdı.

● Kanada seçimleri bir süre önce seçimleri kaybederek Başbakanlıktan ayrılan Pierre Trudeau'nun başkanı olduğu Liberal Parti kazandı. Joe Clark'ın başkanı olduğu İlerici Muhafazakar Parti büyük oy kaybına uğradı.

SOSYALİST ÜLKELERDEN



Halkların Dostluğu Üniversitesi 20 yaşında

Şubat ayı başında Moskova'daki Halkların Dostluğu Üniversitesi 20. kuruluş yılını kutladı. Ulusal kurtuluş savaşlarının başarılarının ardından ülkelerin geçmiş sömürüden kalan çetin sorunları aşmak eğitime sahip, uzman kadroları gerektiriyor. Asya, Afrika, Latin Amerika'daki gelişmekte olan ülkelere yardım politikası doğrultusunda Sovyetler Birliği bu konuda da yardımcı olmak üzere gelişmekte olan ülkelere uzman yetiştirecek bir üniversitenin kurulmasını kararlaştırdı ve Halkların Dostluğu Üniversitesi 1960'da Moskova'da kuruldu. Üniversite, SSCB Sendikalar Merkez Konseyi, Sovyet Asya-Afrika Dayanışma Komitesi ve Sovyet Dostluk Dernekleri Birliği tarafından desteklendi. 1961'de Üniversite'ye Afrika ulusal kurtuluş hareketinin değerli evladı Patrice Lumumba'nın ismi verildi.

Yirmi yıldır Üniversite temel bir bilim ve öğrenim kurumu oldu. Gelişmekte olan ülkelerden orta öğrenimi tamamlamış binlerce öğrenci Üniversite'de öğrenim gördü. Bugün 105 ülkeden 6700 öğrenci okuyor.

Üniversite'de yedi bölüm bulunuyor. Bir yıl süreyle hazırlık sınıfında Rusça öğrenen öğrenciler daha sonra fizik, matematik, doğal bilimler tarih ve filoloji; ekonomi, hukuk; tarım; mühendislik dallarında öğrenim görüyorlar. Bu öğrenim sırasında gelişmekte olan ülkeler için en gerekli uzmanlar tam anlamıyla geliştirilen, aynı zamanda yurtseverlik ve diğer halkların dayanışma düşüncesi geliştiriliyor.

Üniversitede 134 profesörün yanında 623 öğretim görevlisi bulunuyor. 160 tam donatımlı laboratuvarı bulunan Üniversitede milyonu aşkın kitabı sahip bir kütüphane de bulunuyor.

Kuruluşunun yirminci yılında Patrice Lumumba, Halkların Dostluğu Üniversitesi barış, kardeşlik, halkların dostluğunu yükseltiyor.

Seçimlerden sonra Portekiz

Portekiz'de Aralık ayında yapılan seçimlerde çok az bir fark la işbaşına gelen gerici Demokratik İttifak Nisan 1974 Devrimi'nin kazanımlarını geriye döndürme yolunda çabalarını artırdı. Parlamentoda hükümetin önümüzdeki günlere ilişkin planları açıklanırken, sanayi, banka ve sigorta şirketlerinin millileştirilmesinden vazgeçileceği, toprak reformu ve işçilerin üretimi denetlemesine son verileceği belirtildi. Gerici İttifak liderleri aynı zamanda seçim yasasında ve Anayasa'da değişiklik istediklerini de açıkladılar. Dış politikada ise İttifak'ın NATO ile kayıtsız şartsız sıkı ilişkiler kurması ve blok içerisinde aktif olarak yeralması düşünülüyor.

Parlamentoda çok az farkla bir üstünlüğe sahip gerici İttifak istediklerini yapabilecek güce sahip değil. 250 üyelikten 128'ine sahip olan İttifak karşısında Parlamento içerisinde ve özellikle dışında toplumsal muhalefet büyük bir güce sahip bulunuyor. Bu muhalefet içerisinde seçimlerde etkinliği daha da artan Portekiz Komünist Partisi güçlü bir yere sahip. Portekiz Demokratik Hareketi ile birlikte PKP'nin oluşturduğu seçim bloku Halk Birliği İttifakı 1 milyon 200 binden fazla oy almış bulunuyor. Ve PKP'nin sendikal örgütlerle, Portekiz İşçileri Genel Konfederasyonu ile güçlü ilişkileri daha da gelişiyor. PKP ve sendikalar, hükümetin Nisan devriminin sosyo-ekonomik ve siyasi kazanımlarına el uzatması halinde güçlü bir muhalefetle karşılaşacağını belirttiler.

Gerici İttifak'ın önündeki bir başka sorun Devlet Başkanı ve Devrim Konseyi'nin tavrıdır. Parlamentoda hükümetin lağvedilmesini isteyen hükümetin bu görüşü kamuoyunca benimsenmiyor. Diğer yandan Anayasanın geniş hak ve yetkiler verdiği Devlet Başkanı gerici İttifak'la uyuşmazlık halinde siyasi bunalımları çözmek üzere güçlü yetkilere de sahip bulunuyor. Örneğin gerici İttifak Parlamentodan bir yasa geçirdiği takdirde bunu veto eden Devlet Başkanının vetosunu kaldırmak için Parlamentonun üçte iki çoğunluğu gerekiyor ki gerici İttifak bu güçten yoksun.

Öte yandan İttifak'ı oluşturan parti ve gruplar arasında da tam bir görüş birliği sağlanmış değil. Bu durum İttifak içerisinde anlaşmazlıklara yol açıyor. Sol güçler açısından ise Portekiz Sosyalist Partisi seçimlerde uğradığı ağır yenilgiden sonra henüz politikasını belirlemiş değil. Seçimlerde PKP'nin oluşturduğu İttifak'a katılmayan ve hükümet ortaklığı için kimlerle davranacağını açığa kavuşturmayan Sosyalist Parti içerisinde bölünmeler sözkonusu. Bir grup, gerici İttifak'ın desteklenmesini isterken, gerici İttifak'la işbirliğinin partinin sonu olacağını gören diğer bir grup çözüm yolunun sol güçlerle ittifak olduğunu savunuyor.

Barış ve Sosyalizm

Yeni CENTO Hesapları

ABD'nin Ortadoğu'ya ilişkin planları içerisinde yer alan yeni bir CENTO kurma girişimleri sürüyor. Özellikle son günlerde Ankara'da CENTO trafiği tüm çabalara rağmen gözlerden gizlenemedi.

Birkaç yıl öncesine kadar Ortadoğu ABD için daha «güvenilir»di. İran'da monarko-faşist Şah diktatörlüğü ABD'nin vazgeçilmez bir kalesiydi. Afganistan'da mutlak hakim kraldı. Israil ile ilişkiler zaten yolundaydı. Gerici Arap emirlikleri ile bağlar sürdürülüyordu. Kısaca Ortadoğu'da anti-emperyalist hareketin yükselmesine karşılık, ABD emperyalizmi kendisini rahat hissedebiliyordu. Ne var ki, son bir-iki yıl içerisinde Ortadoğu'da ABD emperyalizminin nüfuzunu kırıcı önemli değişiklikler oldu. Afganistan ve İran'da halk güçlerinin zaferi, Arap halklarının ve özellikle Filistin davasının dünya halkları ile güçlenen dayanışması, Mısır'ın İsrail'in yanına çekilmesine karşılık gerici Arap emirliklerinde dahi beliren hoşnutsuzluk ABD'nin Ortadoğu'daki konumunu temelinden sarstı.

Bu durumun ABD tarafından yapılan açıklaması «Sovyetlerin müdahalesi»dir. Bunu destekleyici sözde gerekçeler ise Sovyetlerin Ortadoğu petrolünde gözü olması ve Hint Okyanusu'na inme düşüncesidir! Bu gerçek dışı gerekçeleri desteklemek üzere ABD'li bilim adamları Sovyetlerin petrol kaynaklarının tükendiğine dair bilimsel (!) kanıtlar gösterirken, emperyalist propaganda «Sovyet tehdidi»ni yaygınlaştırmaya çalışmaktadır.

Ortadoğu halklarını nemperyalizme karşı yükselen mücadelesi, ABD emperyalizmine ağır darbeler indirmiştir. Şimdi ABD kaybettiklerini telâfi etmek üzere yeniden işbaşındadır. Onarılacaklardan birisi Iran devrimiyle birlikte çöken CENTO'dur. NATO'nun Ortadoğu'daki bütünleyicisi CENTO bu defa Mısır ve Suudi Arabistan'ı da içine alacak şekilde düşünülürken, bu ittifakın eski üyesi Türkiye de ihmal edilmemektedir.

Iran ve Afganistan'daki gelişmelerin ardından Türkiye'nin ileri karakol olarak önemi daha da artmıştır. ABD emperyalizmi kaybettiği mevzileri Türkiye'yi tahkim ederek kayıplarını hafifletmek peşindedir. İşte bu planlar içerisinde Türkiye'nin CENTO içerisinde yer alması için hesap ve pazarlıklar yoğunlaşmaktadır. Yeni CENTO, emperyalizmin yalnızca bu ülkeleri denetim altında bulundurduğu ve bağımlılığı pekiştirdiği bir örgütlenmenin ötesinde doğrudan saldırganlık planlarına uygu olarak kurulmaya çalışılmaktadır. Suudi Arabistan, Mısır ve Türkiye'nin bu yeni blok içerisinde yer alması ile ABD Ortadoğu'da çıkarlarını geniş bir alanda emniyete alacağı gibi aynı zamanda artarak körüklenen savaş ve silahlanma kışkırtıcılığında aktif rol oynayabileceğini düşünmektedir. Tüm bu planlarla bir yandan sosyalist ülkeler ve bölgede bağımsızlığını kazanmış anti-emperyalist genç ülkeler, diğer yandan Ortadoğu halklarının yükselen mücadelesi açıkça hedef alınmaktadır.

Türkiye'nin bu yeni saldırganlık planları içerisinde yer almasına izin verilmeyecektir. Türkiye ve Ortadoğu halkları emperyalizmin CENTO'lu planlarına karsı mücadelelerini yükseltmektedirler.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

«Terörün Üstüne Yürüyen Edebiyat»

Seyyit NEZİR

«Türkiye'de terörün korkunç boyutlara varmış olması» karşısında, terörün kaynağına ilişkin görüş ve irdelemeler de iyiden iyi arttı. Kaynağa inebilenler (!), kaynağın nereden ve nasıl kaynadığını tüm açıklığıyla görebilmenin güveniyle, teröre karşı mücadelede toplumun tüm kesimlerinin duyarlı davranabilmesine yönelik görevler tasarlıyor, terörü ezecek 36 numara kadife ökçe **ısmarlıyorlar!** CHP Genel Başkanı Ecevit de, «sorunun düğümünü oluşturan yönü üzerinde durarak» düğümün çözülmesinin «terörün üstüne yürüyen bir edebiyat» kurmaya bağlı olduğunu söyleyerek, kadife ökçesini **ısmarlıyor!**

Ecevit'in, onca düğüm içinden bu kördüğümü nasıl edip de bulmuş olduğuna ve ne dediğine geçmezden önce, terörün temelinde neyin yattığına bakmak gerekir: Bir kere terör, bütün sınıflı toplumlarda, egemen sınıfın üstünlük ve baskı araçlarından birini ve başlıcasını oluşturur. Ezilen sınıflar sömürüye, baskıya, haksızlıklara karşı gelmeye başladıklarında terör, egemen sınıf eliyle emekçilerin tepesine iner. Emekçi sınıflar da, gerek varolan hakları yitirmemek, gerekse, tarihin öğrettiği gibi, «hak verilmez, alınır» ilkesine dayanarak yeni hak ve özgürlükler kazanmak için baskı ve teröre karşı savunmaya geçerler. Elbette bu savunma, hakların savunulması bilinci emekçilerin kafasında billûrlaştığı noktadan sonra örgütlüdür, yani maddî bir güç demektir. Kültür ve sanat da bu maddi etkinliğin parçası olma konumundadır. Ancak, şurası yinelenmelidir ki, emekçi sınıfları, son hesaplaşma gününde bile bu maddî «gücü» kullanmaya yönelten, her zaman egemen sınıfların baskı ve şiddeti olmuştur. Bu anlamda, çağımızda da işçi sınıfı, Vaptsarov'un bir şiirinde söylediği gibi, «Kahrolsun terör!» diyerek, siyasi mücadelede yenilmeğe ya da yok olmağa yüz tutan sınıfın teröre başvurduğunu vurgular ve bunu kınar.

Günümüz Türkiye'sinde de **terörün,** tekelci burjuvazi marifetiyle günlük hayatın bir parçası durumuna getirildiği ve varolan demokratik özgürlükleri, işçi sınıfının, emekçi sınıfların **yasal hak arama dayanaklarını çökertmeye yöneldiği** halkı ve ilerici aydınları susturma niyetleri taşıdığı, giderek ülkeyi faşizme sürüklemeyi amaçladığı ortadadır. Kısacası, 'ülkemizde terör' deyince her ilericinin anladığı, eğer daha da anlıyamamışsa, **anlaması gerektiği terör,** faşist saldırılardır. «Sol» görünümlü, işçi sınıfının siyasi literatüründen **çarptığı** kavramlarla öne çıkmaya çalışan, gerçekte ise burjuvazinin kitlelerde yılgınlık yaratmaya yönelik terörüyle aynı hedefe vuran bireysel terörün ise, ancak burjuvazinin peşine düştüğü, yani emekçi sınıfları yaraladığı, artık herkesin bildiği bir olgudur.

Üstelik bu gerçekler, zaman zaman Ecevit'in kendisince de dile getirilmiştir. Ama eksik gediktir, şurasında burasında çarpıklık vardır başka! Şöyle ya da böyle, kendisince söylenmiştir.

Bunun, yani emekçi halkın hak ve özgürlüklerini, özcesi, şu kısıtlı demokrasiyi cebellezi etmeye yönelik terörün durdurulmasının, faşizme vardırılmasının önündeki duvar ise tektir: Işçi sınıfı öncülüğünde tüm demokrasi güçlerinin birliğinin, cepheleşmesinin sağlanması.

Şair Ecevit, Abdi İpekçi'nin öldürülmesinin birinci yıldönümü nedeniyle düzenlenen «Türkiye'de terör» konulu seminerde, İpekçi'nin kaatilini ve arkasında kandan görünmez olmuş elleri unutarak, bakın ne diyor:

«12 yıldır terör, Türkiye'nin başta gelen ve topluma en çok acı veren olgusu... Fakat terörün, şiddet eylemciliğinin gereğince üstüne yürüyen bir edebiyatın ve sanatın varlığından pek söz edilemez Türkiye'de... Bildiğim kadar, Türkiye'de henüz bu olgunun ve mücadelenin romanı da yok, tiyatrosu da yok, sineması da yok, ya da yok denebilecek kadar az..» (*)

Niçin mi böyle diyor? Çünkü, Ecevit'e göre, «sorunun düğümünü oluşturan yönü», terörün, çok önemli olan «insan psikolojisiyle, insan düşüncesiyle ilgili yönü» burdan, yani sanattan geçiyor!

Sıkı durun! Şu önemli saptama teröre karşı sanat etkinliği için turnusol değeri taşıyor:

«Kavgalarda yan tutan yazın ve sanat vardır ve olacaktır.

Ama bir de kavgayı ayıran, fizik anlamda kavgaya, can alan kavgaya son vermek için uğraşan bir yazın ve sanat gerekmez mi?..

Bu tür yazın ve sanat nasıl yapılır?

Yan tutarak, ayrım gözeterek yapılmaz.

Hele kavgaların içinde yer alarak hiç yapılmaz.»

Buymuş demek Vehbi'nin kerrakesi! Hele diyorduk, ilk paragrafı okuduğumuzda: «Olmaz ki, hani sanat terörün yok olmasına güç yetiremediği için sanık sandalyesine oturtulabilir. Hani bir an için bu mümkün diyelim! Ve hani şair de olsa, terörle boğuşmaktan sanatla ilgilenip anti-terörist duygularını güçlendirmeye (!) fırsat da olmadı şu sıra! Iyi ama sanat ve edebiyatımızı şuncacık da mı tanımıyor Sayın Ecevit?» Meğer o, yansız anti-terörizm yanlısı imiş!

Bir kere, sorunun özü insan psikolojisi değildir. Öyle olmadığına en başta değinildi. İnsanlarda şiddet tutkusunun maddi temelleri olur. Hızla mülksüzleşmiş olmak, toplumsal dayanaklarını yitirmek, birey ya da bir sınıftan biri olarak yok olma tehlikesini iliklerinde duymak! Faşist propagandanın etkisinde kalanlardan tutun da, maceracı girişimleri mücadele sananlara kadar, hepsinin kaynağında, dayanaklarını yitirmenin önünü alma, hıncını çıkarma tutkusu vardır! Yani bu psikolojik sonuç, doğrudan sosyo-ekonomik nedenlerin bir ürünüdür. Dahası, tekelci sermayenin faşist terörü tırmandırmasının nedeni de aynı karın ağrısıdır. Dardadır...

Ikincisi, bu maddi yıkılışın önü alınmadan, hiç değilse bu yıkımı kendi darlığını kaldırmak için küçük mülk sahibi insanların başına saran tekelci sermayenin, tekrardan, **kendisinin yol açtığı öç tutkusunu yine kendisi için kullanma olanağını ortadan kaldırmadan** faşist saldırıları, bireysel terör tutkunluğunu etkisizleştirmenin mümkünü yoktur.

Öyleyse, üçüncü olarak günahı sanatın üstüne yıkmak, sorunu tümden saptırmaktır. Hepsi biter, sanat ondan sonra mı sorumluluğunu yerine getirir? Hayır, hiç de değil!

Dördüncü olarak, Başbakanlığı döneminde Ecevit, ilerici sanat ürünlerinin yığınlara ulaşması yönünde neyi salık vermiştir? Kâğıt zammını, anti-demokratik yasa tasarılarını. Yani sanat ve edebiyat can evinden vurmayı! Ve tiyatroların yasaklanmasına sırt çevirmeyi. Demek sanatın sorumluluğunu yerine getirmesi ilkin kendi döneminde **önlenmiştir.**

Niye mi? Yan tutuyordu çünkü onlar! Brecht, Nâzım, ötekiler, şimdikiler, hepsi...

Kültür maddî bir olgudur ve günlük hayatımızda nesnel ilişkiler düzeni içinde kendini gösterir. Toplumsal gerçeklikten ve dolayısıyla yanlılıktan kaçınamaz, onunla birlikteliği vardır. Hem, daha öncelerden beri, faşizm karşısında etkin, örgütlü, yani, nesnel bir tavır almayı «güdümlülük» diye karalıyacaksın, hem de anti-terörizm yanlısı edebiyat **ısmarlıyacaksın!** Çünkü: «teşhisi koyabilmek, teşhisi hastaya benimsetmek ve hastanın kendi kendini iyileştirmesine, tedavi etmesine yardımcı olabilmek» böyle sağlanacaktır!?

«Sorunun düğümü» öyle «bilinçaltı karanlıkları» kadar uzakta değildir. Hasta bellidir, teşhis konulmuştur, çözümü açıktır.

Türkiye Yazarlar Sendikası, faşist saldırıların vardığı boyutlar ve demokratik özgürlüklerin, genel olarak insanın ve özel olarak sanatçının en temel haklarının yok edilmek istenmesi çabaları karşısında tavrını koymuştur: Işçi sınıfı öncülüğüne ve emekçi halkın saflarına katılarak anti-faşist mücadele-

Devamı s. 5, sü 3'de

Gerçek
Sahibi: Ali Kar,
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı
Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41
Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Yeni bir muhtıra çeşidi

Baştarafı 1. Sayfada

dıklarına, bu yüzden de Anayasayla yetkili kılınmasalar da yapabilecek olanların gelmesi gerektiğine inananlardan olsa gerek ki ilk sorusunda muhtıra meselesini deşiyor:

«Sayın paşam, şu sizin mektup ne oldu allahaşkına?»

Sorunun soruluş biçimi de oldukça ilginç. İçinde şöyle bir ima taşıyor: «Siz siyasi partileri bir muhtırayla uyardınız ama onlara vız geldi galiba!» Sonra da bir gazeteci olarak doğruluğu tahkik edilmiş haberlere dayanması gerektiğini bildiği halde halk düşmanlarının uydurduğu bir hayali sloganı dile getiriyor. Amacı Genel Kurmay Başkanının duygularına hitap edip kendi özlemleri doğrultusunda bir cevap alabilmek.

«Artık askere de acımasızca ateş ediliyor. Eğer doğruysa duvarlara «Türk askerini arkadan vur, Rus askerine selam dur» gibi sloganlar bile yazılıyormuş. Sizin bir tepkiniz olmadı bu konuda ne dersiniz?»

Pulak daha sonra tekrar mektup konusuna dönüyor ve baklayı ağzından çıkarıyor. Pulak şu sorusuyla ordunun müdahale etmesini istediğini açığa vuruyor:

«Böyle gider, kargaşa sürer ve sorumlular tutumlarını değiştirmezse yeni bir çıkış yapmayı düşünüyor musunuz?»

Ve gazetesinde birinci sayfada manşete çıkardığı cevabı alıyor Pulak: «Yaparsak bu çıkış mektuba filan benzemez.»

Ama Pulak tatmin olmuş değildir. Genel Kurmay Başkanının Devlet Güvenlik Mahkemelerinden yana olduğunu da ortaya çıkarmak istemektedir:

«Devlet Güvenlik Mahkemeleri devreye girerse gerekli sürati sağlanamaz mı sizce?. Ama bundan daha iyisini buluyor:

«İstiklâl mahkemeleri gibi mahkemeler olmalı ki anında versin cezayı, devlete başkaldırmak neymiş görsünler o zaman.»

Üç gün sonra Can Pulak tekrar aynı konuya dönüyor köşesinde ve şöyle diyor: «Demokrasi percnundaki saat 12'ye çeyrek dedi beş dakika kaldığını göstermektedir. Niye saatin 12 olmadığından yakındığı belli olan Pulak kendi demokrasi anlayışından da okuyucularını mahrum etmiyor. Pulak demokrasisi şöyle:

«Subaylarımızın elbetteki değişik siyasi görüşleri var ve bu son derece normaldir ama, bu görüşlerin tamamı Atatürkçü doğrultuda şekillenmiştir. Bu doğrultudan en küçük bir sapma ve Atatürk ilkelerinden milimetrik bir taviz asla mümkün değildir.»

Can Pulak bir gazeteci olarak şunları yazamazdı:

«Her ne kadar Anayasa egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu belirtiyor ve bu egemenliğin milletin seçtiği temsilciler vasıtasıyla parlamentoda kullanılmasını emrediyorsa da ülkemizin içinde bulunduğu durumda siyasi partiler ve parlamento bir çare bulamamaktadır ve bulamaz. O halde ordu idareyi eline almalı, parlamentoyu ve partileri rafa kaldırmalı ve birkaç saat içinde karar veren mahkemelerle ortalığı dikensiz gül bahçesine çevirmelidir.»

Can Pulak bunları yazsaydı savcılar hemen harekete geçerlerdi. Bu yüzden savcıların harekete geçemeyeceği bir biçimde görüşlerini ileri sürüyor.

TRT

Baştarafı s. 1'de

likle Haber Bülteni tam bir AP ve MHP özel propoganda yayını niteliğinde. Hem de milletin gözünün içine baka baka... tam bir pervasızlıkla!

TRT Genel Müdürü geçende TRT'ye yöneltilen taraf tutma suçlamalarını cevaplarken «Anayasanın vazgeçilmez saydığı partilere karşı tam bir tarafsızlıkla davranmak şiarımızdır» anlamında sözler etmişti. Anlaşılıyor ki Kasaroğlu ve maiyeti asıl AP ile faşist MHP'yi «vazgeçilmez» sayıyor ve bu görüşlerini de doğrudan doğruya Anayasaya atfediyorlar. Yani TRT'yi azınlık iktidarın çiftliğine çevirmeyi eni konu «Anayasal bir görev» belliyorlar!

Kasaroğullarının marifetleri bununla da kalmıyor. Günlük haber bültenlerinde günün en önemli olayları tam bir sansürcü kafasıyla kuşa çevrilip aktarılıyor. Haber saklama ve haber çarpıtma konularında Nazi yöntemleri Kasaroğlunun şanına lâyık bir ustalıkla —12 Mart döneminin deneyimlerinden de yararlanarak!— uygulamaya konuluyor.

Söylenen yalanın söylenmeyen gerçekle karıştırılıp bulamaç halinde «haber» diye milletin kafasına kakılması bu beylere göre «tarafsızlık» ve «habercilik» imiş!

Mesela sağcı faşist canilerin işledikleri cinayetleri TRT bültenlerinde haber yapılmıyor. Hattâ bu canilerden biri bir AP'li milletvekilinin kardeşinin evinde saklanırken ele geçirilmiş olsa bile!

Anlaşılıyor ki Kasaroğullarının TRT'sine de «sağcıların suç işlettiği siyaset» haber yapmak mümkün değil. Çünkü tarafsızlığa ve habercilige sığmıyor!

Kasaroğlu TRT'si bu «tarafsızlık»la CHP ve MSP'yi bile çileden çıkarttığına göre, parlamentoda henüz temsil edilmeyen siyasi güçlere yer vermesi gerekirken ne gözle baktığını varın siz tahmin edin! Son seçimde ülkenin üçte birinde oyların yüzde beşini alan sosyalistlerin, ilericilerin, demokratların ülke sorunları üzerine görüşlerinde hiç bir «haber» değeri görmüyor bu bayların TRT'si. Ama Özal teşebbüsün adamının emperyalist bankaların kapılarını aşındırma hikâyesine masrafı milletin parasıyla ödenen dakikalar ayırmaktan çekinmiyor. Erbakan'ın doğruyle falanca IMF yetkilisi ya da feşmekan banka müdürü «kaşını oynattı, gözünü süzdü, vb» kabilinden haberleri baş köşeye oturtmayı ve günde beş kez tekrarlamayı «deneyli haberciliğin» gereği sayıyor!

Hasılı millet ne işitmek, ne öğrenmek istiyorsa TRT'de yok! Millete ne okutulmak, ne kakalanmak isteniyorsa o var!

Elbet birgün hesabı sorulacaktır. Göbeli taslaklarının sırtlarını azınlık iktidarına dayayıp işledikleri Anayasa suçu yanlarına kâr kalmıyacaktır!

Yasal grevler

Baştarafı s. 1'de

verdiği demeçte, egemen güçlerin yasal grevlere dahi tahammülü kalmadığını belirterek işçi sınıfının ağır baskılarla yıldırılmak istendiğini söylemiştir.

Aydoğan Gezer'in demeci şöyle:

«On binlerce işçi kanunsuz şekilde işten çıkarılarak devlet kuruluşları faşistleştirilmek istenmekte, ailelerin parçalanması göze alınarak binlerce memur kış ortasında sürülmektedir. Çalışanların bu uygulamalar karşısında haklı, insani, kanuni ve demokratik direnişi ise zorba metodlarla ezilmek istenmektedir.

Artık işçi sınıfımızın, yasal süreçler sonucu olgunlaşmış grev hakkını kullanmasına bile tahammül edilemiyor. Bunun son göstergelerinden biri, Hava İş Sendikasının grevine karşı devletin «lokavta» başvurması, bir diğeri ise greve çıkacağı gün, TEKSTİL Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak hakkında tutuklama kararı verilmesidir. Böylece, yasal bir grevin arifesinde, işçilerin yıldırılması, yasal hakkını kullanması engellenmek istenmektedir. Zamlarla, yokluklarla işçi sınıfını açlığa ve yoksulluğa iten iktidar, en demokratik hakları bile tanımayarak, çok daha baskıcı bir çizgiyi hedef aldığını her fırsatta kanıtlama peşine düşmüştür.

Her şeye rağmen işçi sınıfımızın bilinci, kararlılığı ve sınıf dayanışması, tekelcilerin bu ağır saldırısını da aşacak, emek ordusuna karşı düşünülmüş ve sahneye konmuş olan, sermayenin yıldırma ve başeğdirme oyunları, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmasını bilen genç işçilerin kararlı ve birleşik mücadelesiyle bozulacaktır.»

S. Demirel ve

Baştarafı s. 1'de

Peki devletin gücü böylece hep kime karşı gösteriliyor?

Hep işçilere, emekçilere karşı!

İşveren vadesi dolmuş toplu sözleşmeyi yenilemeye yanaşmıyacak. Bu hayat pahalılığında işçiyi öldüm fiyatına çalıştırmakta diretecek. İşçi greve gidince hükümet grevi erteleyecek. Zaman dolacak, yine erteleyecek. Yine zaman dolacak, grev gelip çatacak, bu defa işveren —çoğu zaman da işveren durumundaki devlet— lokavt yaptım deyip işin içinden çıkacak. Yüzlerce, binlerce işçiyi sokağa atacak. Sonra da olay çıkınca devletin gücü işçinin üzerine yürüyecek!

Şimdiye kadar hiç bir lokavtın ertelendiği duyulmuş, işitilmiş midir? Niçin devletin gücü hep işçiye karşı ispat ediliyor?

Karaborsanın alıp yürümesi, istifçilik, işveren boykotu, fahiş fiyatla mal satma... Bunlar «kanun nizam hakimiyeti»ne aykırı davranışlar değil midir?

Karaborsacıya karşı devletin gücünü nasıl ispat ediyor S. Demirel? Nasıl fiyatları karaborsa fiyatı düzeyine çıkararak!

İstifçiyle devlet nasıl mücadele ediyor? Devalüasyon yapıp istifçiyi mükâfatlandırarak! İlâç boykotçusu fabrikatöre karşı devletin gücü ne yapıyor? Birkaç kemkümden sonra, dayatılan fiyatı kabul edip hastayı, sakatı, muhtacı boğazından kesip ilaca daha çok para ödemeye ya da çaresizliğe mahkum ediyor!

Yani işçiye, emekçiye karşı devletin gücü hep «müteşebbis» işverenden, parababasından yana. Karaborsacı, istifçi, boykotçu, pahacı işveren ve «müteşebbis»e karşı ise yine işverenden, «müteşebbis»ten yana!

Sizin anlıyacağınız, devletin gücünün ispatı konusunda yazı da onların, tura da!

Yalan mı?

«Terörün Üstüne

Baştarafı s. 4'de

de bilinci, eserleri, her türlü görev sorumluluğuyla etkin biçimde yer almak! Ve «bilinçaltı karanlıkları»na gömülerek önünde, ardında, daralan kuşatmadan gözlerini saklıyamıyacağını tüm sanatçılar artık görmektedirler! Sayın Ecevit, bütün bu sayfalar dolusu gerçek dışı sözü, gerçekleri gizlemek için değil de, gerçekleri göremediği için söylüyorsa, o konuşmayı hazırlamak için ayırdığı sürenin bir çeyreğini «Sanat Emeği»nin şubat 1980 sayısına, sanatçıların terör ve anti-demokratik yasa girişimleri konusundaki sözlerine versin de, bir şair olarak alması gereken tavır konusunda az düşünsün!

İyidir! «Sanat tedavi edicidir!»

(*) Bülent Ecevit'in bu toplantıdaki konuşmasından alınmış bulunan « » içindeki sözler, Edebiyat Cephesi'nin 23. sayısındaki konuya ilişkin haberinde yer alıyor.

TEKSTİL

Baştarafı s. 1'de

malara son verilerek iş güvencesinin sağlanması, isçi sağlığı ve iş güvenliği, sendikal hak ve özgürlüklere yöneltilen saldırılara son verilmesi talepleriyle girmiş buna karşılık Tekstil İşverenleri Sendikası bir önceki dönem sözleşmesinden daha geri karşı teklifler getirmişti. TEKSTİL Sendikası İşverenler Sendikası'nın bugüne kadar işkolunda sendikal birliğin sağlanamamış olmasından büyük ölçüde yararlandığını gözönünde tutarak Teksif'e toplu sözleşme de ortak davranma çağrısında bulunmuş ancak Teksif yönetciileri İşverenler Sendikası ile sözleşmeyi imzalamıştır.

TEKSTİL ise uyuşmazlıkla sonuçlanan görüşmelerden sonra grev kararı almış ve 21 Şubat Perşembe gününden başlayarak kademeli grev uygulamasına geçmiştir. Grevin başlamasından bir gün önce ise Tariş olayları gerekçe gösterilerek Tekstil Genel Başkanı Rıdvan Budak hakkında tutuklama kararı verilmiştir. Rıdvan Budak tutuklama kararı üzerine yaptığı açıklamada, tutuklama için Tariş olayları gerekçe gösterilmesine rağmen bunun inandırıcı bir yanı olmadığını belirterek, tutuklama kararının grevin başlama günü verilmesinin anlamlı olduğunu bildirdi.

Tekstil grevi ile devrimci-demokratik güçlerin dayanışması yükseliyor. Öte yandan Dünya Sendikalar Federasyonu'na bağlı Uluslararası Tekstil Sendikaları Birliği'nin çağrısı üzerine dünya tekstil sendikaları TEKSTİL ile dayanışmalarını sürdürüyorlar.

«Politika»nın yasaklanması

Baştarafı s. 1'de

sayıda soruşturma açılmış olması davalar sonuçlanmadıkça o yayının suç işlediğinin kanıtı sayılamaz. Üstelik gazeteyi çıkartanların «şifahen ikaz edilmiş» olduklarının belirtilmesi demokrasi açısından daha da elimdir. Çünkü «şifahen ikaz» bir yayına doğrudan müdahale niteliğinde olup Anayasa'nın düşünce ve basın hürriyeti ile ilgili 20. ve 22. maddelerine aykırıdır.

Politika gazetesinin yasaklanması kısıtlı demokrasiye gölge düşürür. Bu olay bütün dünyada Türkiye'deki gelişmeler açısından endişeyle değerlendirilecektir. Ülkemizdeki basın özgürlüğü konusunda daha da olumsuz gelişmelere yol açılmak istenmiyorsa bu türden yasaklamalara son verilmeli, şimdiye kadar yasaklanmış bütün yayınlar üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır.»

TSİP Ankara Merkez ilçe binası

Baştarafı 1. Sayfada

patıldı— «gerekçesini» gösterdiler! Aramadan sonra pencerede bulunan TSİP yazılı bayrak alınmıştır. Mahalle halkından bu binada faaliyet gösteren TSİP'lilerin isimleri istenmiş, ancak mahalle halkından rağbet görmemişlerdir.

Konu hakkında bilgisine başvurduğumuz İl yöneticileri «Yasal bir partiyiz, azgınlaşan faşist harekete değil de, sosyalist partilere, demokratik kitle örgütlerine yapılan saldırılar, baskılar Demirel hükümetinin halkımız açısından ne kadar tehlikeli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Meclislerden geçirilen anti-demokratik yasalar, son sıkıyönetim uygulamaları, basın organlarının kapatılması ya da faaliyetlerinin sınırlandırılması, son zamlar, bu görüşü kanıtlamaktadır. Bunun çözümü tüm demokrasi güçlerinin birliğinden geçer, birliğin yolunu kısaltmalıyız» demişlerdir.

Köy–Koop'u tekellere

Baştarafı s. 1'de

baş'ın açtığı dava sonucu KÖY-KOOP «kayyuma» devredildi. Bundan amaç, bugünkü ilerici ve üreticiden yana yönetimi devirmek ve gerici bir yönetimi örgütün başına geçirmektir.

9 Mart'da Ankara'da KÖY-KOOP'un kongresi var. Ankara'da!

Bu kongre Demirel iktidarının ve tekellerin oyununu bozmak için bir fırsattır. Tüm üretici köylüler Kongreye koşarak gelmeli ve kendi örgütlerine sahip çıkmalıdırlar. Gericiliğin oyunlarını bozmalı, üreticiden yana bir yönetimi ayakta tutabilmelidirler. Aksi halde, köylüler, ellerindeki birim kooperatifleri bile işletemiyecekler, Türkiye çapında tekellere, yerel düzeyde ise, kapkaççı, tefeci ve faizciye yem olacaklardır. Demirel yönetimi yoksul köylüleri ezmekte, onları aç ve yoksul bırakmakta kararlıdır. İşe köylülerin örgütünden başlamıştır. Daha ilk adımında onun oyunu bozacak bilinci ve uyanıklığı göstermemiz gerekir.

KÖY-KOOP'u Tekellere teslim etmiyelim!

Faşizme geçit

Baştarafı s. 1'de

İşte kaba hatlarıyla tekelci burjuvazi ülke ekonomisini bu hale getirdi. Ve bunun içinden çıkma olanağına artık kendileri de pek inanmıyorlar.

Bu yüzden Demirel iktidarının yüzüncü gününe doğru anti-demokratik özlemler daha da kabarmış bulunuyor. «Adam sallandırmak», «Olağanüstü hal ilanı» için Anayasa değişikliği, Sıkıyönetim yetkilerinin daha da arttırılması istekleri bu gelişmenin göstergelerinden. Daha ötesi de var. CHP grubunda Parlamento'ya «Mart'a kadar mı, yoksa Nisan'a kadar mı ömür biçildiği» tartışılıyor. Ecevit «Anti-demokratik herşey beklenebilir» diyor.

Tüm bu gelişmelere rağmen faşizme karşı güçler, faşizme geçit vermemeye elverecek düzeyde örgütlü beraberliklerini oluşturabilmiş değil. Hâlâ tekelci burjuvazinin en azgın kesimlerinin diktatörlüğü olan faşizmin egemen olup olamama sorunu demokrasi güçlerinin etkinliğinin dışındaki ölçülere, yani egemen sınıfların iç dengelerine, devlet aygıtındaki uyumsuzluklara, Türkiye.nin yamanmaya çalıştığı Avrupa Ekonomik Topluluğu'nda ortaya çıkacak olumsuzluklara, bir Amerikancı faşist diktatörlüğün Arap ve Orta Doğu ülkelerinde yaratacağı tepkilere ve dünya çapındaki diğer etkilere bağlı olarak gelişiyor.

Doğaldır ki bu süpaplar tekelcilerin artık faşizmden başka birşeyle edemez oldukları anda geçerliliklerini yitireceklerdir.

Şüphesiz bu noktaya varıldığında —ki bu çok yakın bir gelecek olabilir— gelişmeyi belirleyecek olan anti-faşist güçlerin etkinliğinden başka birşey değildir. O halde, zaten geç kalınmış bir uğraşta artık kaybedecek dakika bile olmadığını iyice bilince çıkarmak gerek!

Yeni tasarı

Baştarafı s. 1'de

Yeni tasarı ülkemizde süregelen vergi adaletsizliğini daha da artırıcı nitelikte. Halen yıllık vergi gelirlerinin % 70'e yakın bir kısmı işçi ve memurlardan oluşan ücretlilerden sağlanmakta ve vergi bu kesimlerin maaş ve ücretlerinden peşinen kesilmektedir. Sanayici, tüccar ve diğer serbest meslek erbabı ise tüm vergi gelirlerinin takriben % 30'unu ödüyorlar. Ve üstelik bu vergiyi kazandıkları yıl değil bir ertesi yıl üç taksit halinde ödüyorlar.

Yeni getirilen tasarı bu durumu daha da adaletsizleştiriyor. Asgari ücretten vergi alınmaması bu tasarıda yer alıyor. Ancak yıllık benannamelerle kazanç bildirenlerden de asgari ücretin yıllık tutarına yakın bir meblağ vergiden muaf tutulacak. Bu miktar Maliye Bakanlığı tarafından yılda 55 bin lira olarak tayin edilmiş.

İşin püf noktası burda ortaya çıkıyor. Halen beyanname ile kazanç bildirenlerin sayısı 972664 kişi civarında. Beyanname ile kazanç bildirenlerin ne kadar kazanç beyan edecekleri kendi keyiflerine kalmış olduğu için yılda 1 lira ile 55 bin lira arasında kazanç beyan edenlerin sayısı 825380 kişidir. Yani tüm beyanname ile kazanç bildirenlerin % 84'ü. Yeni tasarı kanunlaştığı takdirde bunlar vergi ödemeyecekler. Geriye beyannameli mükellef olarak 147284 kişi kalıyor.

Oysa asgari ücretin üstünde geliri olan işçi ve memurların sayısı 1 milyon 276 bin kişi. Yani vergi yasası kanunlaşırsa yılda 55 bin liranın üstünde kazanç beyan eden 147 bin kişiyle, 1 milyon 376 bin ücretli vergi ödeyenleri teşkil edecek. Oranlara vurursak vergi ödeyenlerin % 90'ı işçi ve memur gibi ücretliler, % 10'u ise sanayici ve tüccarlar.

Vergi adaletsizliğini arttıran beyannameli mükelleflerin kazanç bildirimlerinin kendi keyiflerine kalmış olmasıdır. Küçük esnaf ve zanaatkarların yılda ellibeş bin liralık bir kazançlarının vergiden muaf olması doğrudur, doğru olmayan yılda ellibeş bin liradan çok ama çok fazla kazanç elde ettikleri halde düşük gelir gösterenlere karşı hiçbir önlemin getirilmeyişidir.

F. Alman

Baştarafı 1. 1'de

sözlere hep rastlıyoruz. «Federal Almanya Türkiye'nin ekonomik sorunlarını çözme işini üzerine alıyor, Amerika Pakistan'ı, Almanya bizi kolluyacak!» Bu mantıkla Federal Almanya'nın davranışlarına büyük anlamlar verme çabaları da kaçınılmaz oluyor. Örneğin F. Alman Maliye Bakanının Türkiye'yi ziyareti şöyle algılanıyor: «Maliye Bakanının Türkiye'ye yollanması Almanya'nın bu işi ne kadar ciddiye aldığını gösteriyor.»

Burjuvazi kendi kendini avutadursun Mathofer'in Türkiye'yi ziyaretinden hiç de beklenen şeyler çıkmadı. Gazeteciler büyük bir açgözlükle siyaset adamlarının kapalı kapılar ardında Mathofer'e yönelttikleri soruları kendisine açıktan sordular. «Ne zaman para vermeye başlayacaksınız, ne kadar vereceksiniz?» yolundaki bu sorulara ise dişe dokunur bir cevap alamadılar.

Daha sonra Türkiye'ye mali yardım meselesinin 23-25 Mart tarihlerinde Paris'te yapılacak bir toplantıda çözümleneceği açıklandı. Yani Mathofer topu taça attı ve işin içinden sıyrıldı. Tabir caizse burjuvazi «Para yerine nasihat aldı.»

Para sorununun 23-25 Mart tarihlerine bırakılması da ilginç şeyler getiriyor akla. Acaba 22 Mart'taki Cumhurbaşkanı seçiminin sonucu mu belirleyecek para meselesinin sonucunu?

Gençlik Gerçeği

Baştarafı s. 1'de

yeti itibariyle patron ve işverenleri işçi sınıfı karşısında düşman sınıfı olarak ve işçi sınıfı sermaye sınıfına karşı tehlikeli tarzda kin ve adalete (aynen böyle diyor) tahrik edilmekte ve yurt çapında yasal olmayan mitingler, yürüyüşler, grevler, boykotlar düzenlemeye tahrik edilmekte bulunduğundan» sözkonusu sayının toplattırılmasına karar vermiştir. Ayrıca, Gençlik Gerçeği sorumlu müdürü Ateş Kar hakkında TCK'nın 311 ve 312 maddelerine muhalefet ettiği iddiasıyla dava açılmıştır.

İstanbul Basın savcılığının, Gençlik Gerçeği özel sayısının yayınlanmasından hemen bir gün sonra, hızla harekete geçerek aldırttığı bu toplattırma kararı, Gençlik Gerçeği'nin el attığı işçi gençlik konusunda, bir hayli hassasiyet gösterildiğini kanıtlamıştır. İşçi gençliğin sorunlarını ele alan ve onun yaşam koşullarının iyileştirilmesi, ekonomik ve siyasal haklarının alınması yönünde yayın yapan Gençlik Gerçeği hakkında sürdürülen engellemeler bunun açık ifadesidir.

İşçi, köylü, öğrenci gençliğin, Genç Sosyalistlerin yayın organı Gençlik Gerçeği'nin her türlü engellemeye rağmen yayın faaliyetlerini sürdüreceği ve yasal haklarındaı geri adım atmayacağı bilinmelidir.

Ortaköy

Baştarafı s. 1'de

«toprak»tı.

Köylüler adına konuşan Hasan Özkoç, Halil Esen, Ayşe Özkoç, Hasan Arıkan, yıllardan beri alın terleriyle suladıkları topraklarını, toprak beylerine yedirmeyeceklerini, onları topraklarından hiç bir gücün çıkartamayacağını söyleyerek, sözlerin ; «Topraklarımızı vermeyeceğiz» diyerek bitirdiler.

Konuşmalar köy gençleri tarafından sık sık «iş, ekmek, hürriyet, sömürüye nihayet, topraklarımızı vermeyeceğiz» sloganlarıyla kesildi.

Mitinge katılan Ege Köy-Der Genel Başkanı da konuşmasında köylülerin sorunlarını dile getirdi.

Daha sonra EKÖB adına konuşan Recep Özaka, ülkemizin dört bir yanında, köylülerin verdikleri toprak mücadelesinin başarıya ulaşma yolunun örgütlü birlik olduğunu, bu nedenle köylülerin EKÖB'de birleşmeleri tek bir yürek, tek bir yumruk olmaları gerektiğini vurguladı. Sözlerinin sonunda «Yaşasın Emekçi Köylü Birliği» sloganı uzun süre coşkuyla söylendi.

Miting sonunda, EKÖB pankartıyla yürüyüşe geçen köylüler, jandarma tarafından engellendi.

Gerçek Durum

suzluk da, demokrasiye duyarlı toplum dinamiklerinden hiç değilse bir bölümünün hayli körelmiş olmasıdır. Bunda, kanıksanır hale gelmiş faşist saldırganlığın yarattığı genel yılgınlığın bir rolü olduğu kadar, temsil ettiği geniş demokratik potansiyeli hareketsizliğe mahkum eden CHP önderliğinin de payı vardır. Bütün bunlar, tekelcilerle kolkola girmiş iktidarın ve gerici siyasal mihrakların işini kolaylaştırmaktadır.

Burjuvazi, faşizmden başka çaresinin kalmadığını ne zaman görecektir ve uygulamaya geçecektir? Baskıların derinleşmesi süreci hangi noktada nitelik değiştirecek ve faşizme dönüşecektir? Faşizm uygulamasına hangi güçlerle ve kadrolarla girişilecektir?..

Bu türden sorular yavaş yavaş önemini yitirmektedir. Özellikle yitirmesinde yarar da vardır. Dikkatlerin üzerinde toplanması gereken esas sorun, bu hesabın kimlerle ve nasıl boşa çıkarılacağı olmalıdır. Bunun verilebilecek tek bir cevabı vardır. Eğer halkımızın demokratik özlemlerini ve siyasi çıkarlarını temsil eden güçler, yığınları da arkasına alacak güven verici bir birliğe ulaşabilirlerse, burjuvazi için «kader» gibi görünen faşizmi, emekçiler için kader olmaktan çıkarabilirler.

CHP yönetimi, tehlikeye dikkat çekerek sorumluluğunun altından kalkamaz. Burjuvaziyi demokratik çözümlere mahkum edecek ve onun faşizm hesabını geriletecek kadar gücün bir araya toplanabileceğini görmelidir. Bu da yetmez. Sürükliyebileceği demokratik potansiyelin azamisini mücadele alanına sürmelidir. Ancak o zaman, faşizme doğru gelişen süreci bugünden, olmadı sıçrama noktasında karşılamak ve Türkiye'ye kanlı bir iktidar getirmek istiyen iç ve dış gericiliğin planlarını bozmak kolaylaşabilecektir.

ABD'nin

Baştarafı s. 4'de

ve Afganistan'daki gelişmelerin ardından, uluslararası politikada soğuk savaş yıllarına dönüş yaparak, uyuşmazlığı körükleyerek tutunmaya çalışıyor.

ABD'nin Sovyetler Birliği ile bir uyuşmazlığı körükleyerek kaybettiklerini telâfi edebilme hesaplarında Çin ile ilişkiler de yer alıyor. ABD'nin Çin ile ilişkilerinde, Çin'i Sovyetler Birliği'ne karşı koz olarak kullanmak düşüncesi açıktır. Nitekim bu ilişkilerin kurulmasında yeri olan Kissinger anılarında Çin'e, Sovyetler Birliği'ne karşı bir «karşı denge» rolü verildiğini yazmaktadır. Gelişmeler de bunu doğrulamaktadır. Washington'un Çin'le ilişkiler yolunda ilk adımları Vietnam'da uğradığı ağır yenilgiden sonra attığı bilinmektedir. Daha sonra ABD-Çin ilişkileri gelişmeler kaydetmekle birlikte, Sovyetler Birliği'nin öncülüğünde dünya sosyalizm ve barış güçlerinin detant politikasının kökleşmesindeki kararlılığı bu ilişkileri etkilemiştir. Nitekim ABD ziyareti sırasında Teng Hsiao Ping'in Sovyetler Birliği'ni ağır bir dille suçlaması, ABD'de hoşnutlukla karşılanmamıştır. Yalnızca ilerici kamuoyu değil, uluslararası ilişkilerde biraz sağduyu sahibi olan burjuva basın-yayın organları da Carter'ın Teng'in ağır saldırıları karşısındaki tavrından memnun kalmamışlar, Çin'in ABD-Sovyetler Birliği ilişkilerini zedelemesine karşı çıkmışlardır.

Şimdi soğuk savaş ortamı yaratılmaya uğraşılırken Carter yönetiminin Çin ile yeni maceracı girişimleri görülmektedir. Seçim kampanyası hesapları ile anti-Sovyetizme hız veren Carter bu hızla Çin ile yeni maceralara da girişiyor. Öte yandan böyle bir ilişkide Çin bir yandan ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki gerginliğin artmasıyla hareket alanını genişletirken, diğer yandan ABD'den kredi, yeni teknoloji ve silahlanma açısından bir şeyler koparmaya çalışıyor.

Soğuk savaşı körükleme çılgınlığı içerisindeki ABD yönetiminin anti - Sovyet çığlıklarını Pekin can kulağıyla dinliyor ve bu çığlıkların yükseltilmesine var gücüyle yardım ediyor.

Bursa tekel işçileri sarı sendikayı kınadı

Bursa'da TEK GIDA-İŞ üyesi tekel işçileri, sendikalarının işyeri sorunlarına seyirci kalmasını, patron yanlısı tutumunu kınamak, işyeri sorunlarının çözümünde sendikanın üzerine düşeni yapmasını sağlamak amacıyla mesai saatinin bitiminden sonra topluca sendika binasına yürüdüler.

Tariş ve İstanbul Tekel İşçilerine yapılan kıyıma karşı da yönetimin seyirci kalamıyacağını dile getirerek, Tariş ve İstanbul Tekel işçilerinin şanlı ve haklı mücadelelerinin yanında olduklarını açıkladılar.

Toplanan işçilere bir konuşma yapan Tekel İşçisi FERİT BOZAN şunları söyledi: «Emperyalizme bağımlı işbirlikçilerin, IMF'nin emriyle uygulamak istedikleri ekonomik reçetenin faturası, işçi, memur, emekçi köylü, kısacası dar gelirli halkımıza ödetilmek isteniyor.

«Tariş ve İstanbul tekelde binlerce işçinin kapı dışarı edilmek, açlığın pençesine bırakılmak istendiği bir gerçektir. Bu oyunlar, Bursa Tekelinde de tezgahlanmak isteniyor.

«Mevcut iktidar, zarar ediyor diyerek Kamu İktisadi Kuruluşlarına faşist militanlar yerleştirmek için işçileri sokağa atıyor. Karşılarında işçilerin haklı direnişleriyle karşılaşınca devlet terörünü de uyguluyor. Az yatırımla tatlı kârlar elde edilen sigara üretimini özel sektöre peşkeş çekiyor. Bütün bu olanları, sendikamız Tek Gıda-İş ve bağlı buulnduğu Türk-İş, sessiz kalmak bir yana, onaylar görünüyor.»

Denizli Belediye işçileri grevde!

● Belediye Başkanı, sendika yönetimine ilerici ve sosyalistlerin seçilmesinden sonra toplu sözleşme maddelerini uygulamadı.

● İşçiler, Belediye Başkanı işten atılan sendika yöneticilerini ve 42 işçiyi yeniden işe almayı, bütün haklı talepleri karşılamayı kabul edinceye kadar grevi sürdürecekler.

Denizli Belediyesinin 422 işçisi, 9 şubat günü eksiksiz olarak greve gitti. DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının Denizli Şubesi ile Belediye arasında süregelen uyuşmazlık grev uygulamasını zorunlu hale getirdi.

İşçilerin kasım ayında aldıkları grev kararında usulsüzlük olduğu gerekçesiyle mahkemeye başvuran işverenin isteği üzerine mahkeme oylamayı reddetti. Aralık ayında yapılan ikinci oylamada da işçiler GREVE EVET dediler.

İşyerindeki uyuşmazlık, eskiye gidiyor. Genel-İş şube seçimlerini ilerici ve sosyalistlerin kazanmasını hazmedemeyen, çıkarlarına aykırı bulan Belediye Başkanı, 42 işçi ile birlikte sendika şube başkanı ve bir yönetim kurulu üyesini işten atıyor, toplu sözleşme maddelerini çiğniyor. Bunun üzerine işçiler, sendikacı arkadaşlarının önderliğinde kararlı bir grev mücadelesine hazırlanıyorlar ve tüm engellemeleri aşarak grev uygulamasına geçiyorlar.



Denizli Belediyesinin tüm işçileri greve katıldı. Grevci işçiler bir arada görülüyorlar.



Genel-İş üyesi işçiler, grevi kutluyorlar.

Genel-İş merkez yetkilisi Enver Demirci ve şube başkanı Hakkı Aydın tarafından yapılan ortak açıklamada «grevin emekçi halka karşı olmadığı, bu nedenle halkın coşkun desteğini kazandığı» belirtilerek, «belediye başkanının öteden beri sürdürdüğü engellemeleri şimdi de yalan beyanlarla grevi sabote etme noktasına vardırdığı» bildiriliyor. Açıklamada, «grev süresince okul cami ve hastanelerin çöplerinin grev komitesinin ekiplerince kaldırılacağı» da söylenmekte ve grevin tüm haklar kazanılıncaya kadar süreceği belirtilmektedir.

Açıklamada grev uygulamasını gerektiren nedenler şöyle sıralanıyor:

● Yıllardır geçici statüde çalıştırılan işçilerin 6 milyon lira tutarındaki alacakları ödenmemektedir.

● Sözleşmenin 5. maddesine aykırı olarak, belediye yönetimine yakın olan kimseler hiç çalışmaksızın 800 lira ücretle maaş alırken, işçilere 260-320 lira ücret ödeniyor.

● İşveren sendika yöneticilerini denetlemek istiyor. Bu isteği sendika yöneticilerince haklı olarak reddedilmiş, bunun üzerine şube başkanı ve bir yönetim kurulu üyesi işten atılmışlardır. Gerekçesiz olarak pekçok arkadaşın işine son verilmiştir.

● Eski sözleşmede yer alan kırtasiye yardımı, evli işçiler için aile yardımı, hastalık yardımı gibi haklarla ilgili ödemeler yapılmamıştır.

● Sözleşme gereğince işçilere verilmesi gereken koruyucu eşyalar verilmemiş, işyerlerinde iş sağlığı ve iş güvenliği konusundaki nizamname gerekleri yerine getirilmemiştir.

● 1 Mayıs 1979'dan bu yana her işçinin en az 20 lira tutarındaki asgarî ücret farkları üzerinden bir yıla yakın bir süre geçmesine rağmen hâlâ ödenmemiştir.

Açıklamada, «işte bu nedenlerle GREVDEYİZ! İhlâl edilen sözleşmenin tam uygulamasına, yeni zamlardan sonra ayakta durmaya dahi yetmeyen ücretlerin artırılarak alın terimizin karşılığının ödenmesine, işten atılan kardeşlerimizin işe dönmelerinin sağlanmasına kadar GREVİMİZ SÜRECEKTİR» denilmektedir.

Denizli Belediye işçileri, halkın da desteğini kazandıkları grevi kararlılıkla sürdürecekler ve HAK ALINIR gerçeğini bir daha işçi sınıfının mücadele geleneği içinde görmeyen gözlere göstereceklerdir.

Ankara emekçi mahallelerinde Nazi örneği baskınları

Ankara'nın emekçi mahallelerinde son günlerde faşist saldırılar polis desteğinde tırmandırılıyor. Faşistler önce halka saldırıyor, püskürtülüyorlar, arkasından polis desteğinde geliyorlar.

Şubatın ilk günlerinde Seyranbağları ve yöresinde bu tür baskınlar ardarda yaşandı, faşistlerin provakasyonu, polis baskı ve terörüne ortam hazırladı.

2 Şubat günü mahalleye böyle bir senaryo sonunda gelen faşistler ve polisler mahalle halkına rasgele ateş açtılar. İki ev kadını yaralandı, biri de öldürüldü... Daha sonra da pek çok insan dayak ve işkenceden geçirildi.

Hemen ertesi gün, olaylar bahanesiyle Seyranbağları ve Zafertepe'de aramalar başladı. 3 Şubat günü sabaha karşı mahallelere komando baskınları yapıldı, jandarmalar çoluk çocuk demeden halkı geceyarısı sokağa döktüler. Baskın sırasında Hasan Ali Yücel caddesinde 2 km.'lik bir barikat kuruldu, askerî cemselerden.

Kapılar dövüldü, evde olmayanların kapıları kırıldı. Şiddetli kışta aileler saatlerce üşütüldü. Çocuklara, «baban tabancayı nereye sakladı, abin kitaplarını nereye gömdü» gibi sorular sorularak dehşet havası yaratıldı. Çocuklar korkudan titrediler, terör amacına ulaştı ve bebelerden ninelere kadar insanlar yatağa düştüler.

Olayı mahalle sakinleri şöyle anlatıyorlar: «Kapı açılır açılmaz içeriye bir manga jandarma polis doluşuyor. Bütün aile korku içinde kalıyor. Yatak yorgan, kap tencere, bavul sandık ortaya yığılıyor. Sonra aileden birini cemseye götürüyorlar. Kadınlar, çocuklarından, kocalarından uzun bir süre haber alamıyorlar. Bazılarının yüzlerinde dipçik izleri var. Sanki istilâ altındayız. Mahallenin durumu, savaş sonrasını andırıyor. İnsanlar korku ve yılgınlık içinde. Nazi baskınlarından ne farkı var?»

Demirel'in yeni MC'si can güvenliğinden söz ediyor, mal güvenliği sağlandığını söylüyor. Emekçilerin can ve mal güvenliği yok! Sağlanan kimlerin can ve mal güvenliğidir?..

Evren Başak

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

«Eskiler Alırım»

Sermayenin kredi darlığı dayanılmaz boyutlara vardı. Öylesine dayanılmaz ki, ücretlerin dondurulması sağlansa ve fiyatların başıboş bırakılmasından sonra gün aşırı zam yapsalar bile, daralan yakalarının genişlemeyeceğini görüyorlar.

Onların yakasının genişlemesi demek, emekçilerin zaten dardan da dar olan yakalarının boyunlarını tümden çıplak bırakması demektir. Ama işçiler ve emekçiler de «armut topluyor» değildir ve «ensemiz çıplandı, gel de baskı yasalarınla istediğin şaplağı çek» diyesi hiç yoktur.

Şimdi sermaye çevreleri ve siyasi sözcüleri, şu darlığa bir nebze çare olur diyerekten eski ayları kırpıp yıldız yapma derdindedir.

Kullanılmış gazete, kâğıt alıyorlar, demir alıyorlar, yetmiyor, Brezilya'dan, eski İspanya'dan örnek alıyorlar.

Hükümetlerinin de onlardan geri kalır yanı yok elbette. Ham madde üretiminde daha az para harcamak ve parababalarına daha çok kredi verebilmek için tüm eskileri alıyorlar:

Tekel Bakanı şişe alıyor. Resmen eskiciliğe başlıyor.

Sağlık Bakanı avuç açıyor, dilencilerin mesleğini elinden alıyor. Bakırköy Akıl Hastanesi'nde hastaların son derece kötü, dahası insanlık dışı koşullarda barındırılmasıdan duyduğu «üzüntüyle», hastane koşullarını düzeltmek için feryad ediyor, parababalarını insanlık namına ihsana çağırıyor ve bir koyup iki almaları için bağış istiyor.

Bir koyacaklar, halkın sevgisini kazanacaklar! «Ne baba parababalarımız var» denecek bir; ikincisi, hükümetin zavallılığına halkın acıması sağlanacak ve hükümetin zuladan verdiği krediler de ne güzel gizlenecek! Öyle ya, iş adamlarına muhtaç olan bir hükümet, onlar için fedakârlıkta bulunabilir mi?

Aslında olayın görünüşü bile son derece çarpıcı! Hükümet etmek için dışardaki dilencilik yetmedi, içerde de dilenciliğe ve eskiciliğe başlandı. Bir zamanlar, Türkiye'ye bir Türkiye daha katmak, Türkiye'yi küçük Amerika yapmak için uğraşanların sonunda yaptığı Türkiye'yi küçültmek oldu.

Ecevit hükümeti de, emperyalist ülkelere ucuz ve temiz tarım ürünleri, hayvansal ürünler satıp bir ton emeğe bir avuç kredi almak için devletin olanaklarını seferber etmek istediğinde, «devlet işi gücü bırakıp celepçilik mi edecek» deniyordu. Şimdiki hükümetin partisi söylüyordu bunu.

Celeplik yetmedi, eskiciliğe ve dilenciliğe başlandı. Bu tutumlulukla adam olunacağa benzer! Üretimi artırıp ne yapacaksın, eski al, kırpıp yıldız yap. Para dediğin eskicilikte var! Köylere TV, buzdolabı götüreceklerini söyleyenler kapı kapı dolaşıyor şimdi:

«Eskiler alırım!»

Tek Ges-İş güçleniyor



Ekonomik mücadele planında burjuvazinin ve her boydan gericiliğin sendikal imparatorluğu çatırdıyor. İlerici, devrimci sınıf sendikacılığı tek ve yığınsal örgüt DİSK'in önderliğinde başarılar kazanıyor.

İşte, yıllardır enerji iş kolunda sultasını kurmuş bulunan sarı TES-İŞ' de artık köhne bir duvar gibi çökmekte, faşist merkez yöneticilerinin TÜRK-İŞ icra kuruluna seçilmiş olmaları bile onu mukadder akıbetinden kurtarmaya yetmemektedir.

Bu arada, TES-İŞ'in yıkıntılarından kırıntılar toplamak üzere ortaya çıkan, sözde bağımsız, özde burjuvaziye bağımlı ENERJİ-İŞ'de işçilerden sempati bulamamaktadır.

Enerji işkolunda DİSK'e bağlı TEK GES-İŞ ise her geçen gün güçleniyor, işçi sınıfı mücadelesinde kararlı ve emin adımlarla yürüyor. Türkiyenin dört bir yanında örgütlenme ve yetki çalışmalarını sürdürüyor. TEK'in yanısıra DSİ'de de örgütlenme çalışmaları son zamanlarda hızlandırılan sendika, Diyarbakır DSİ işyerlerinin bazılarında çoğunluk sendikası durumuna gelmiş bulunuyor.

Aşağıda örgütlenme çalışmaları için D. Bakır'da bulunan sendika GYK üyesi ve başkan vekili Doğan Çelik ve Sendika D. Bakır Şube Başkanı Kaya Üner ile yaptığımız röportajı bulacaksınız:

GERÇEK: Doğan arkadaş TEK GES-İŞ Sendikasının Türkiye genelinde, bugünkü aşamada gerçekleşen örgütlenme durumu hangi düzeydedir?

D. ÇELİK: 1.10.1979 tarihi itibariyle TEK Genel Müdürlüğü işyerlerinde sarı TES-İŞ ve korsan Enerji-İş Sendikasına karşı verdiğimiz yetki mücadelesi sendikamız lehinde sonuçlanmış ve kimi yerlerde de sonuçlanmak üzeredir. Yaklaşık 150 işyerinde yetkiliyiz. Karakaya ve Kangal baraj inşaatlarında yetkiyi almış durumdayız. 28.2.1980 tarihinde sözleşme süresi bitecek olan DSİ Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde faaliyetimiz devam etmektedir. Şu anda Sivas, Adana, İzmir DSİ işyerlerinde Sarı TES-İŞ ve diğer sendikalar silinmiş durumdadır.

GERÇEK: Kaya arkadaş, Bölge TEK İş yerleri ve DSİ Diyarbakır Bölgesi hakkında bilgi verir misiniz?

K. Üner: 1.5.1979 tarihinde sendika şubemizi kurduk. O günlerde bizi küçük, kendilerini dev aynasında gören işçi düşmanı TES-İŞ'le TEK işyerlerinde amansız bir mücadeleye başladık. Bu mücadelenin sonuçları gösterdi ki, bilimsiz TES-İŞ bir hiçtir. Örnek göstereyim:

Geçen toplu sözleşme döneminde sendikamız ancak, TEK 19. Bölge Müdürlüğü ve Mardin Bölge Başmühendisliğinde yetkiliydi. 8'ci dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başladığımız bu günler de, sendikamız, bölgemiz dahilinde 24 işyerinde yetki almış durumdadır. Bir önceki dönemde bu işyerlerinin tümü de TES-İŞ'in yetkili olduğu hatırlanırsa başlarımızın büyüklüğü kolayca anlaşılacaktır. Bu durum sendikamızın işçi sınıfımızdan gördüğü açık sempatinin çarpıcı bir göstergesidir. Bölgemizde DSİ ve Çağçağ barajının dışında sarı TES-İŞ'in yetkili olduğu tek yer kalmamıştır. TEK'teki akıbet yılbaşına kadar DSİ'de de TES-İŞ'i bulacaktır. Ve sarı TES-İŞ'in levhası tarihin çöplüğüne atılacaktır.

GERÇEK: Doğan arkadaş, enerji iş kolunda bildiğimiz kadarıyla grev hakkı bulunmamaktadır. Bu konuda bir çalışmanız var mıdır?

D. ÇELİK: Biz TEK GES-İŞ olarak DİSK olarak ülkemizde tüm işkollarında olduğu gibi Enerji-İşkolunda da grev hakkının yasallaşması için ve lokavtın suç sayılarak yasalardan çıkarılması için mücadelemizi sonuna kadar sürdürmek azmindeyiz. Mücadelemiz ekonomik grevle birlikte, genel grev ve dayanışma grevinin de yasallaşması; ayrıca işçi-memur ayırımı gözetilmeksizin, tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarının kazanılması içindir.

GERÇEK: Kaya arkadaş, sendikal çalışmalarınız sırasında ne gibi zorluklar ya da engellerle karşılaşıyorsunuz?

K. ÜNER: İşçi sınıfı hareketinin emekçi halk çıkarları yönünde yürüyen topyekûn gücü, burjuvazinin çıkmazını derinleştiriyor. Burjuvazinin de bizi rahat bırakmayacağı görülmektedir. Sendikal planda DİSK'in nitel ve nicel gücü burjuvaziyi alabildiğine ürkütmektedir. Bu anlamda burjuvazi DİSK'e karşı ekonomik ve siyasi baskılar uygulamak istemektedir. Sınıf mücadelemizin engellenmesi için her çareye başvurulmaktadır. Yönetici ve üye arkadaşlarımız saldırılara maruz kalmakta ve tutuklanmaktadırlar. Bunun bir örneğini, Diyarbakır'da yaşadık. DSİ işyerlerine yaptığımız bir ziyaret sırasında, bizce TES-İŞ'ten gelen bir ihbar sonucu, sıkıyönetim kuvvetlerince ben, MYK üyemiz Doğan Çelik ve DİSK 10. Bölge Temsilcimiz Zeki Adsız gözaltına alındık. Görüldüğü gibi örgütlenme çalışmalarımız çeşitli yollarla engellenmek isteniyor. Ancak bütün bunlar bizi daha da kamçılamakta, tüm enerji işçileri ve emekçi halk güçlerimizle, demokrasi güçlerinin engin destekleriyle elele sonuca ulaşacağız. Sarı sendikacılığın kökünü mutlaka DİSK'in örgütsel birliği içinde kazıtacağız.

Fahri ERYILMAZ
GERÇEK D. Bakır Muhabiri

GÖK-KOOP Kongresi yapıldı



GÖK-KOOP üyesi emekçi köylüler, kongre listesini imzalıyorlar. Dün saban tutan eller, bugün kalem de tutuyor. Yarın, işçi sınıfıyla birlikte iktidarı da ellerinde tutacak olanlar yine onlar!

Adakobirlik üyesi Gökçayır Köyü Kalkınma Kooperatifi'nin 8. Olağan Genel Kurulu 9 şubat günü yapıldı. Kongre izleyicileri arasında Adakobirlik Genel Müdürü Mehmet Sarı, TSİP Adana İl Başkanı Haydar Üstün ve Haruniye çevre kooperatifleri ile komşu ilçe ve köylerden kooperatifçiler de bulundu.

Kongre kooperatifin halı binasında yapıldı. Çalışmalarla ilgili olarak salonda sergilenenler hayranlık uyandırıcıydı. Dokuma tezgâhları, halılar, blok yazılar; fotoğraflar... Ve kocaman bez pankartlar: «Üreten biziz, yöneten de biz olacağız! İşçi-Köylü birlikte yürüyeceğiz gelecek günlere! Örgütsüz halk köle halktır.» Ve onların arasında, faşistlerce katledilen Akın Özdemir'in, konuşmaya devam ettiği izlenimi uyandıran dev posteri...

Genel Kurul, başkan Mehmet Uludağ'ın açış konuşmasıyla başladı. «Büyükler, yapılan zamlar halka yansımayacak diyorlar. Çiftçi 140 kuruşluk gübreyi 12 liradan alacak ve zamlar halkı ezmeyecek» diyor Uludağ. «Bu mümkün mü?»

«Yeraltı zenginliklerimiz çok. Ama kırk milyonun malı ve üretimi, 35 binlik azınlıkça gaspediliyor. Kurtulmak için örgütlenmemiz gerekiyor. İşçiler, köylüler, yandaşları iktidarda olmadıkça sıkıntılardan kurtuluş yok! Bu yönde bilinçliliğimizi gösteren kitlesel kongremizle övünüyoruz.»

Divan başkanlığına seçilen Mehmet Sarı da mevcut iktidarın kooperatiflere yönelik engellemelerini anlatarak özetle şöyle dedi: «Ekonomiyi halledeceğiz diyen hükümet, gerçekten de parababalarının çıkarları doğrultusunda, ekonomiyi hal yoluna soktu. Zamlar onların işini kolaylaştırırken, onlar çıkmazdan kurtulurken, üretici büsbütün çıkmaza girdi. Üreticilerin hayatın her alanında örgütlenmeleri zorunlu hale geldi.»

Konuklardan Zirai Donatım Kurumu Şb. Md. de bir konuşma yaparak, Kurumla Gök-Koop arasındaki dayanışmanın sürdürülmesinden ve geliştirilmesinden yana olduklarını belirtti.

Kongrede, siyasi partilerden, sendikalardan ve demokratik kitle örgütlerinden gelen mesajlar da okundu.

Gündemin seçimler bölümüne geçildiği sırada, herkes emekçi köylülerin olgunluğu ve GÖK-KOOP'un çalışmalarının başarısını anlatıyordu.

Seçimlerde, üst örgüt temsilciliğine Ahmet Melek, D. M. Uludağ ve Nazif Kazak getirildi. Yönetim Kurulunun üç üyesi tüzük gereğince yenilenerek, Durdu Mehmet Uludağ'ın başkanlığında, Ali Çömez, Mehmet Yılmaz, Mehmet Toz ve Dursun Kazak yönetim kuruluna seçildi.

Silifke'de TSİP'li işçilere işkence yapıldı

Silifke'de SEKA inşaatlarının yapımını üstlenen TOKAR ve SUNGURLAR şirketlerinde çalışan TSİP'li dört işçi keyfî olarak gözaltına alınmış ve kendilerine 2 gün süreyle işkence edilmiştir.

Sosyalist olmaları nedeniyle gözaltına alınan ve polis tarafından kendilerine işkence yapılan işçiler siyasî bir suç nedeniyle tutuklanamayınca, «işyerinden keser çaldıkları» bahanesiyle hapsedildiler. Patronlar ve yerli bürokrasi, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Silifke'deki örgütlenme çabalarından ve işçiler arasında saygınlık görmesinden kaygılanmışlar, gerçek dışı suçlamalara başvurarak, TSİP'li işçileri karalıyarak işçiler üzerindeki etkinliğini kırmak istemişlerdir.

Parti binasında yatıp kalkmakta olan TSİP'li işçilerin tutuklanmasından önce Parti binası gerekçe gösterilmeksizin aranmış, baskın sırasında Parti evrakları ve kitaplara polisçe el konulmuş, daha sonra Partililerin yasal dayatmalarıyla belgeler geri alınmıştır.

kıssadan hisse!..

H.ELŞAN

